Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 90 (1340) ♦ Вівторок, 21 травня 1996 року ♦ Ціна договірна

На Тарасову гору — як на прощу духовну

Сто тридцять п'ять років тому, 22 травня, виконано останню волю великого сина України — його «серце замучене, поточене горем, принести і положити на Дніпрових горах...» Цього дня 1861 року завершився останній шлях Кобзаря — із цвинтаря Санкт-Петербурга його нетлінний прах перепоховано над «Дніпром ревучим», на Чернечій горі, у Каневі. Відтоді ніхто і ніщо вже не могло розлучити Тараса Шевченка з матір'ю-Україною.

Знову, як і 150 літ тому, 18 травня біля сивомудрого Успенського собору, коли його дзвони сповістили канівчан про прибуття траурної процесії, зібралося море людей. В урочистостях, присвячених пам'ятній даті, взяли участь віце-прем'єр-міністр України І. Курас, міністр культури і мистецтв Д. Остапенко, глава адміністрації Президента України Д. Табачник, патріарх українського краєзнавства академік П. Тронько, керівники Черкаської області й Канева, гості з-за кордону, громадськість.

(Закінчення на 3-й стор.).

Є універсальний інтерес: демократична Конституція для демократичної України

З прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра Мороза 17 травня 1996 року

Конституційний процес в Україні, перспективи його розвитку — такою була тема прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра Мороза. Оскільки цей процес тісно пов'язаний із загальноекономічною ситуацією в Україні, Голова Верховної Ради запросив на зустріч з журналістами голову Комісії Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності Віктора Суслова.

У вступному слові Олександр Мороз виклав своє загальне бачення нинішньої ситуації, що склалася з підготовкою тексту проекту Конституції України.

— Як лідер Соціалістичної партії, як народний депутат України і громадянин, — зазначив Олександр Олександрович, — виступав і виступаю за те, щоб нова Конституція закріпила принципи демократії, народовладдя, забезпечила верховенство права.

(Закінчення на 2-й стор.).

Вітаємо!

Золота Лілія

У Бірмінгемі (Англія) відбувся чемпіонат Європи зі спортивної гімнастики. Велику золоту медаль у абсолютній першості здобула чудова українська гімнастка Лілія Подкопаєва з Донецька.

У командних змаганнях на бірмінгемському помості збірна України удостоєна бронзових нагород.

На знімку: найсильніша гімнастка планети Лілія Подкопаєва.

Віват, «Ватра»!

Сенсацією в європейському сімействі світлотехнічних фірм стала акціонерна компанія «Ватра», яка, потіснивши у тендері іменитих грандів з Австрії, Італії, Іспанії; виборола право отримати замовлення на світлотехнічне устаткування для столичного Палацу культури «Україна». Реконструкцію центральної культурної споруди України проводять за вимогами сучасного дизайну, і вона має бути завершена до 5-ї річниці незалежності держави. Отож у короткий строк тернополяни мають виготовити 80 світильників та бра за індивідуальними проектами.

На підвіски використають майже 20 тонн кришталю, а корпусні деталі будуть позолочені, що надаватиме палацу особливої урочистості. Першу партію люстр замовники вже отримали. Експерти роботою ватрівців задоволені.

Читайте в розділі «Держава і право»

Є приємна новина!

«Голос України» знову проводить для своїх передплатників лотерею. Розігруватимуться найрізноманітніші товари. І все це завдяки нашим спонсорам:

1. *Агрофірмі «Проскурів» Хмельницького району (голова — Іван Рудик) — породистий кінь.*
2. *Ковельському спеціалізованому лісогосподарському підприємству «Тур» (директор — Віталій Полухтович) — меблевий набір із лози.*
3. *Волинській філії «Елма—сервіс» Донецького АТ «Норд» (керівник — Валерій Копецький) — холодильник «Норд».*
4. *Ковельській райдержадміністрації (голова Віталій Карпюк) — бичок м'ясної породи із колгоспу «Україна».*
5. *АТ «Коростенський фарфор» (голова правління Михайло Новиков) — набори посуду.*
6. *Львівському АТ «Тіс» (президент Мирослав Завойко) — двокасетний магнітофон.*

Друзі! Ви станете учасником розиграшу нашої лотереї за умови, якщо передплатите «ГУ» на півроку. Затим надсилайте до редакції листівку з позначкою «Лотерея «ГУ»-96», де вкажіть прізвище, ім'я, по батькові, домашню адресу, копію передплатної квитанції. Розиграш —наприкінці червня 1996 року.

Друзі! Стежте за газетою. Щономера у нас збільшуватиметься асортимент товарів для розиграшу лотереї!

У номер

Два візити в одній поїздці

Дев'ятнадцятого травня до Фінляндії та Латвії відбула офіційна делегація Верховної Ради України на чолі з його Головою Олександром Морозом. У Фінляндії він зустрічався з президентом країни Мартті Ахтісаарі, керівниками і представниками фракцій парламенту, міністрами — культури Классом Андерсеном, промисловості й торгівлі Антті Калліом'які. О. Мороз ознайомився також з досвідом самоврядування і регіональної політики в Тампере, відвідав технологічний центр «Херміа» й фермерське господарство в комуні «Тояла».

Завтра і післязавтра делегація парламенту України перебуватиме в Латвії. О. Мороз проведе переговори з головою Сейму Латвії Ілдою Крейтусе, Прем'єр-міністром Андрисом Шкеле, міністром фінансів Айваром Гунтікрейтусом, державним міністром Юрисом Сінкою, а також виступить перед депутатами Сейму.

Плановано зустрічі української делегації з фракціями і комісіями Сейму, представниками організацій Латвії, а також відвідування ризької української школи.

На порозі інвестиційного буму

Україна перебуває напередодні інвестиційного буму. Про це заявив Голова Верховної Ради Олександр Мороз під час зустрічі з представниками Асоціації «Рассел — 20-20» — неприбуткової групи, яка складається із 20 головних спонсорів пенсійних фондів та 20 головних фінансистів, переважно із США, котрі відвідали Київ.

Мета Асоціації — пошуки надійних інвестиційних можливостей у Східній Європі, колишньому Радянському Союзі, Китаї та Індії. Візит у нашу державу Олександр Мороз розцінив як подію, з якої розпочнеться новий етап в українській економіці.

На думку Олександра Мороза, для інвестиційного буму маємо кілька підстав. Зокрема, величезний науковий, інтелектуальний, технологічний та інші потенціали. Цілком задіявши їх, швидко отримаємо віддачу. А також — об'єктивні економічні підстави: насамперед, результати приватизаційного процесу. Адже сьогодні більш як половина державного майна — уже в приватних руках.

Найпривабливіша для інвестицій, вважає Олександр Мороз, сфера споживчого ринку України — вона просто безмежна. Перспективні також галузі енергетики, хімічної промисловості, машино-, авіа- та автомобілебудування.

За тиждень, що минув, народні депутати зробили ще один крок до формування солідної законодавчої бази, розвитку національної економіки і, відповідно, посилення гарантій віддачі від залучення інвестицій. Підготували акти про механізм великої та малої приватизації, про обіг цінних паперів. Ще шість законів, повідомив О. Мороз, буде прийнято до закінчення нинішньої сесії. Він заявив, що керівництво країни розуміє необхідність послаблення податкового пресу на виробників, має намір працювати над удосконаленням плати за користування землею.

Звичайно, багато залежатиме від нової Конституції, обговорення якої триває. Олександр Мороз вірить, що її буде прийнято протягом найближчого місяця, і саме — у стінах Верховної Ради. По цьому в суспільстві відбудеться політичний поштовх до стабілізації, підкреслив він, запевнивши іноземних бізнесменів, що в Конституції України буде закріплено право приватної власності, як головної гарантії прав людини.

Голова Асоціації «Рассел — 20-20» Джордж Рассел зазначив: «Ми маємо намір активізувати пошук сприятливих можливостей для інвестування в економіку України».

На думку членів делегації, для стимулювання процесів необхідно ввести законодавчі гарантії прозорого шляху повернення прибутку до інвестора і створити умови для портфельних інвестицій, як у Польщі або в Чехії.

Вам, депортовані народи

1996 року з державного бюджету України буде виділено 3,6 трлн. крб. для облаштування депортованих народів, які повертаються на постійне місце проживання. Постанову про це підписано Прем'єр-міністром України Євгеном Марчуком.

У документі зазначається, що кошти, які надійдуть до бюджетів регіонів України, куди приплив представників колишніх депортованих народів найбільш значний. Такими є Крим, Севастополь, а також Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Кіровоградська, Миколаївська, Одеська, Херсонська області, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Посуха загрожує посівам

Катастрофічна ситуація склалася на Херсонщині. Зменшення вологи у грунті загрожує нормальному розвитку ранніх зернових культур. Та й частина озимої пшениці (близько 50 тисяч гектарів), яка вийшла з зими дещо ослабленою, гостро відчуває нестачу води. Хлібороби області змушені задіяти всі наявні дощувальні агрегати, посилити боротьбу зі шкідниками сільськогосподарських культур.

Землеробську стратегію на нинішню весну й літо уточнювали на місці віце-прем'єр Михайло Зубець і радник Президента з питань агропромислового комплексу Юрій Карасик, котрі відвідали Голопристанський, Скадовський, Чаплинський, Каланчацький райони. Посланці столиці вивчають у південних областях перспективи одержання врожаю.

Є універсальний інтерес: демократична Конституція для демократичної України

З прес-конференції Голови Верховної Ради України Олександра МОРОЗА 17 травня 1996 року

(Початок на 1-й стор.).

Вона повинна чітко зафіксувати повноваження і розмежування влади, закласти противаги між окремими гілками влади. Інакше напрацьоване за попередній період буде втрачено. Монополізм на владу, диктатура матимуть недемократичний смак. Як Голова Верховної Ради виходжу з того, що в роботі над проектом Конституції неможливо сліпо наслідувати уподобання тієї чи іншої сторони. Успіх може забезпечити лише компроміс і бажання суб'єктів конституційного процесу йти на поступки. Аналіз дій і рішень Тимчасової спеціальної комісії з опрацювання проекту Конституції свідчить, що так, на жаль, ще не відбувається. Зауваження і пропозиції частини фракцій іноли відкладаються.

У попередні тижні створився образ комісії, яка ініціативно працює і групи лівих фракцій Верховної Ради, які блокують просування цього процесу. Тому представники лівих фракцій, не афішуючи своєї роботи, доопрацювали проект, поданий Конституційною комісією. І частину статей виписано навіть сильніше, ніж у базовому варіанті.

Як Голова Верховної Ради намагаюся зробити все, щоб люди, які представляють різні політичні інтереси, усвідомлювали, що є загальний універсальний інтерес: демократична Конституція для демократичної України.

Голова Верховної Ради України звернув увагу на те, що саме на фініші конституційного процесу виявляються намагання розмити Верховну Раду і довести, що вона нездатна приймати Конституцію України.

—Постійно чути про некомпетентність Верховної Ради, про те, що вона працює непродуктивно, що в ній нема відповідних кадрів, але водночас майже 20 відсотків народних депутатів одержали за останні рік-півтора призначення у виконавчі структури, — зазначив О. Мороз. — Це свідчить про те, що кадри у ВР — пристойні.

Олександр Мороз висловив упевненість у тому, що Конституцію буде ухвалено саме Верховною Радою. Стосовно ухвалення Конституції референдумом Олександр Мороз поставив запитання: «Що пропонується виносити на референдум: украй суперечливий текст, який народжують навіть не гілки влади, а чиновники?». Треба прийняти текст, який пройде через експертизу Верховної Ради і буде підтриманий представниками різних політичних сил, стане консолідуючим для суспільства інструментом і чинником. Він ще раз нагадав, що, як передбачено Конституцією, Конституційним договором, Верховну Раду зобов'язано, і це є винятково її прерогатива, готувати і приймати Конституцію України.

Він переконаний: вона має здатність, бажання і змогу, і вона прийме Конституцію ближчим часом.

На жаль тривають політичні маневри. Олександр Ємець після його призначення на посаду віце-прем'єра визначив своїм завданням прийняття Конституції. А це справа Верховної Ради, а не Кабінету міністрів. Бо якщо ви-

конавча влада займається прийняттям Конституції, то, очевидно, для себе. А вона потрібна для держави на багато років, для всіх гілок влади, для всього суспільства.

А щодо політичних маневрів Держтелерадіокомітету, то Олександр Мороз визначив їх, як грубе порушення законів України, зокрема про інформацію, постанов Верховної Ради.

На прохання журналістів Голова Верховної Ради прокоментував заяви посадових осіб виконавчої гілки влади про подовження терміну дії Конституційної угоди.

—8 червня завершується строк чинності Конституційного договору. Якщо до цієї дати не приймемо Конституцію, можна за доброї волі всіх суб'єктів Договору домовитися про якусь, скажімо, паузу. Хоча сподіваюся, що до 8 червня Конституцію буде ухвалено.

Досить пристойним варіантом, де чітко розписано структури влади, посилено гарантії соціального захисту населення, нормально виписано глави про організацію судової влади і особливо місцевих органів самоврядування назвав Олександр Мороз проект Конституції від фракції комуністів. На його думку, цей проект можна адаптувати до варіанта, напрацьованого 10 фракціями, і разом зробити документ прийнятний для ухвалення за процедурою, передбаченою Регламентом.

Чому сталося так, що комуністи не співпрацювали у Тимчасовій спеціальній комісії з опрацювання проекту Конституції, якщо мали що додати в цей проект? На це запитання Олександр Мороз відповів так:

—Уявіть, сидять 20 представників фракцій, котрі напрацювали варіант. Є така приказка: нове сито на кілочку — всі на нього дивляться, яке воно гарне. Краще придумати не можна, хто ще може краще написати? Раптом з'являються шість чи десять чоловік і кажуть: у нас не гірше, ми теж працювали, давайте порівняємо. Але кількістю голосів у комісії більшість — некомуністи. І саме більшість бажає провести лінію, яка не пройшла у Верховній Раді: один голос від фракції. Це незаконно. І, певна річ, обурення, відповідні демарші. Думаю, що це буде залагоджено. Але причина була в цьому.

Щодо ситуації у Київській міськраді і держадміністрації, то Олександр Олександрович на її прикладі вбачає тенденцію адміністративним шляхом «ставити на місце». Щоб не мав глава адміністрації своєї думки, а робив так, як сказав чиновник, котрий вважає: поки він призначений, йому повинні кланятися і робити так, як він хоче — вирішувати питання про майно, відведення приміщень тощо. А з'ясувалося, трапився незручний чоловік, має свою думку, каже, що його обрали люди.

Я не захищаю Л. Косаківського, в мене з ним було чимало дискусій, суперечностей. Але виходжу з принципу: про яку ми структуру влади говоримо, про які відносини між гілками влади? Давайте робити об'єктивний аналіз. Прикладів багато. Необхідний обачливий і уважний підхід до ситуації.

Викладаючи своє бачення системи самоврядування, Олександр Мороз зазначив, що вона має бути така, як передбачено Європейською Хартією самоврядування, навів приклад організації влади в Німеччині, де поєднуються самоврядні функції з державними на основі закону, а не на основі делегування владних повноважень. Ради формуються на місцевому рівні як представницькі органи, займаються самоврядними функціями, створюють виконавчі комітети. Крім самоврядних, виконують деякі державні функції на відповідному рівні. Для цього з державного бюджету мають дотації. А за рахунок регулювання системи податків забезпечуються фінансами на місцевому рівні, тобто є фінансова організаційна основа для здійснення державної влади і самоврядування. Крім того, є власність як основа основ.

Прогнозуючи подальший конституційний процес, Голова Верховної Ради Олександр Мороз зазначив, що після того, як Тимчасова спеціальна комісія опрацює проект, вона має визначити основні дискусійні положення і принципи, структуру. Ці спірні моменти мають голосуватися окремо у Верховній Раді. Тоді залишиться лише техніко-юридична робота, після виконання якої можна буде прийняти проект за основу чи в першому читанні. А вже у другому читанні працювати з конкретними нормами Конституції.

Голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності Віктор Суслов висловив думку, що конституційний процес гальмується наростаючою економічною кризою. Щодня збільшується заборгованість у зарплаті. Нині вона становить понад 200 трильйонів, більш як 60 трильйонів по бюджетній сфері. Необхідно вжити заходів для зміни економічного курсу. Віктор Суслов наголосив, що країна перебуває напередодні великих страйків, що, безперечно, позначиться на конституційному процесі. Тому, на його думку, слід розв'язати економічні питання, навіть відклавши для цього розгляд проекту Конституції. Він також пов'язав надії на зміну ситуації з виступом Прем'єр-міністра в парламенті і заявив, що «має з'явитися політичний лідер, котрий візьме на себе відповідальність за ситуацію і запропонує радикальні рішення, що дадуть можливість виплачувати зарплату». Висловився також за зміни в політиці Національного банку, Міністерства фінансів, Кабінету міністрів у цілому.

Світлана ПИСАРЕНКО.

На Тарасову гору — як на прощу духовну

(Початок на 1-й стор.).

Заклик до братерського єднання заради України — це той повноцінний заповіт, найдорожчий скарб, котрий залишив нам Тарас Шевченко своїм тоді ще не народженим нащадкам. Однак, звертаючись до історичних подій, насамперед до трагедій XX століття, бачимо, як ті нащадки, іноді декларуючи свою любов до Шевченкового слова, нехтували і нехтують його заповітами, розтринькують цей дорогоцінний скарб.І сьогодні ми бачимо, як намагаються «приспати» Україну балачками про недавнє «щасливе минуле», сподіваються, мабуть, при цьому на коротку пам'ять, що знову спрацює той затаврований поетом синдром, вихована століттями колоніального поневолення звичка підставляти покірно шию... Сьогодні ми маємо реальну можливість здійснити Шевченкові заповіти.

Хвилюючі й теплі були виступи на мітингу представників делегацій міст-побратимів Канева: Фірзена з Німеччини, Кобрина з Білорусі, Богодухова зі Слобожанщини. Німецькі гості, зокрема, привезли канівчанам збірку поезій Тараса Шевченка німецькою мовою, видану торік старанними фірзенців.

Після мітингу і покладання від імені Президента України квітів в Успенському соборі на місце, де стояла домовина з тілом Кобзаря, учасники урочистостей здійснили шестикілометровий піший хід від стін храму до могили Шевченка на Чернечій—Тарасовій горі. Скрізь, де проходила процесія останнього шляху Кобзаря, канівчани вітали квітами, виносили набрану з криниць воду, старші люди слали благословення. На багатьох подвір'ях стояли прикрашені вишиваними рушниками і цвітом калини портрети Тараса Шевченка, винесені у цей урочисто-жалобний день з осель.

Біля Кобзаревого дому-музею, біля підніжжя його могили відбувся концерт-реквієм, у якому взяв участь зведений хор самодіяльних митців Черкащини. Президентська і урядова делегації поклали квіти на могилу Кобзаря, ознайомилися з експозицією музею Т.Шевченка.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Заява прес-служби Верховної Ради України

15 травня 1996 року глава Адміністрації Президента України Д.Табачник провів черговий брифінг для засобів масової інформації.

Як зазначила, висвітлюючи цю подію, газета органів державної виконавчої влади України «Урядовий кур'єр», зустріч була присвячена «чи не найгострішій сьогодні проблемі економіки і соціальної сфери — кризі неплатежів і невиплати заробітної плати».

Справді, проблема виживання стає для сотень тисяч громадян нашої держави дедалі гострішою. Прискорена приватизація обіцяних дивідендів поки що не приносить, а єдине джерело існування — зарплата місяцями не виплачується шахтарям, педагогам, лікарям, практично всьому працюючому населенню. Проголошені у зверненнях Президента до Верховної Ради України наміри, як і програма сформованого Президентом уряду, не виконуються. На це неодноразово звертали увагу депутати Верховної Ради України.

Серйозної корекції вимагають урядові заходи по подоланню економічної кризи. Своєчасну виплату заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат неможливо забезпечити лише розпорядженнями. Накази повинні мати логічне продовження у вигляді конкретних економічних розрахунків і дієвого контролю за надходженням і використанням коштів. Саме цього бракує в державі.

На жаль, глибоких і обґрунтованих відповідей на ці болючі питання журналісти не отримали. Міністр економіки В.Гуреєв, глава Адміністрації Президента Д.Табачник лише констатували ситуацію і старанно переповіли положення Указу Президента від 12 травня 1996 року, підкресливши, що «це не лише економічний, а й важливий політичний документ». Але вагомість самої особи Президента України і рішень, які ним приймаються, вимагають, в першу чергу, не читання тексту Указу (громадяни нашої держави поки що не розучилися читати), а саме обґрунтованості, реальності запланованих заходів.

Натомість Д.Табачник (як неодноразово і раніше) використав брифінг для висунення звинувачень на адресу Верховної Ради України і керівництва парламенту. Цей державний службовець, принижуючи гідність високої особи, яка призначила його на цю посаду, в звичному йому безапеляційному і жовчному тоні оцінював народних депутатів, виявив неповагу до рішень Верховної Ради — єдиного органу законодавчої влади України, зневажливо висловлювався на адресу її Голови.

Риторичні «перли» чиновника Д.Табачника, що були сформульовані (вживаючи лексикон самого виступаючого) «юридично безграмотно, не по-людськи і не коретно» можна було б залишити поза увагою. Так само, як і рівень культури спілкування (скористуємось знову ж метафорами п.Табачника), придатний для одеського «Привозу» чи київського «Євбазу».

Достатньо було б порадити заповзятому оратору не використовувати посаду для поширення своїх кон'юнктурних міркувань і нагадати про етику державного службовця.

Закон «Про державну службу» регламентує це питання. Так, за статтею 5 Закону, яка так і називається «Етика поведінки державного службовця», державний службовець повинен, крім сумлінного виконання своїх обов'язків, ще й «шанобливо ставитись до громадян, керівників і співробітників, дотримуватися високої культури спілкування», а також «не допускати дій і вчинків, які можуть зашкодити інтересам державної служби чи негативно вплинути на репутацію державного службовця».

Однак, йдеться не просто про рядового службовця, а про керівника Адміністрації Президента України. Виникає запитання: виклав Д.Табачник власне бачення ситуації чи позицію глави держави і глави державної виконавчої влади?

У першому випадку слід звернути увагу на те, що названий закон (стаття 14) передбачає дисциплінарні стягнення по відношенню до працівника відповідної установи за вчинки, які порочать його як державного службовця, або дискредитують державний орган, в якому він працює.

Якщо це не власне його бачення, то жодні коментарі недоцільні, оскільки прес-служба Верховної Ради України у своїй діяльності керується законами України і етикою державного службовця.

Прес-служба Верховної Ради України.

Офіційно

Податкова політика: стимул, а не гальмо

Відбулося чергове засідання Комісії у закордонних справах та зв'язках з СНД. Її члени розглядали питання ратифікації Верховною Радою низки міжурядових угод та внесення доповнення до Постанови ВР «Про відкриття дипломатичних або консульських представництв України».

Депутати висловилися за доцільність ратифікації українсько-латвійської та україно-нідерландської конвенцій про запобігання подвійному оподаткуванню та уникнення ухилень щодо податків на доход і майно. Вони мають збільшити обсяг інвестицій в Україну та активізацію роботи як нідерландських і латвійських підприємців в Україні, так і наших — там. Про необхідність ратифікації конвенцій свідчать такі невтішні цифри. На 1 січня в Україні було лише 28 латвійських підприємств (22 з них — спільні), а українських в Латвії — одне. Латвійські інвестиції в нашу економіку становили трохи більше 1 млн. доларів, наші в Латвію — 10 тисяч доларів. Щодо Нідерландів, то в Україні працює 54 голландські фірми (45 — спільні), їхні інвестиції в українську економіку становлять 45 млн. доларів. Українські цифри менш вагомі: 1 підприємство в Нідерландах і 25 тисяч доларів інвестицій.

Без зайвих дебатів було розв'язано питання подання на ратифікацію україно-італійської міжурядової Угоди про сприяння та захист інвестицій. Італія, до речі, посідає десяте місце серед країн—інвесторів України.

Питання щодо відкриття дипломатичних або консульських представництв України розглядалося з подання Міністерства закордонних справ України. Йшлося про поширення дипломатичної присутності в регіоні Центральної та Південної Америки, де, на думку українських дипломатів, є реальні перспективи налагодження вигідного економічного співробітництва та виконання національних зовнішньо-політичних завдань.

Звернення до віруючих

Високою метою нашої молодої держави є досягнення в суспільстві миру і злагоди, духу братерства і єднання, справжньої свободи і демократії. Вважаємо, що практичне здійснення цих завдань значною мірою залежить від нової Конституції, за прийняття якої ми виступаємо. Ці слова містяться у зверненні до віруючих України, підписаному главами найбільших релігійних конфесій країни під час їх зустрічі з віце-прем'єр-міністром Іваном Курасом.

Як урядова комісія київське керівництво вчила

Репліка

Що робить комісія, яка без упередженості, заангажованості, для загального добра перевіряє будь-яку установу? Правильно, працює з керівниками, зустрічається з людьми, збирає факти, а потім обов'язково викладає працівникам даної установи свої висновки.

Більш як місяць працювала комісія Кабінету міністрів України у Київській міській державній адміністрації. Вивчала діяльність, та працювала якось так утаємничено, що жоден її член у процесі роботи жодного разу не знайшов можливості зустрітися ні з главою цієї адміністрації, ні з заступниками, ні з керівниками служб.

Зате періодично чи то в пресу, чи то до громадськості «випадково» витікала інформація. І вся — тільки негатив. Одна організація навіть поспішила видати добірку: "Як Косаківський містом керував". Прямо так і написала у минулому часі — очевидно, від нетерплячки.

Попливла містом така інформація: комісія тричі писала об'єктивні довідки, вчетверте її закрили на замок, після чого в документі залишилося тільки чорне.

Тож легко зрозуміти керівництво столичної адміністрації, яка, врешті, письмово змушена була звернутися до Прем'єр-міністра України з вимогою ознайомити з результатами перевірки.

І ось минулої суботи, за два дні до слухання цього питання на засіданні Кабміну, комісія зволила-таки з'явитися до мерії. Представник комісії, Анатолій Толстоухов, одразу заявив, що він не збирається тут гаяти багато часу, викладаючи підсумковий документ, а тільки коротко поділиться своїми враженнями.

А ще до цього Анатолій Володимирович, ледь переступивши поріг залу засідань, розгнівалися, що в залі присутні журналісти. На що Леонід Косаківський відповів:

— Ми всі свої засідання, навіть апаратні наради, проводимо за присутності журналістів, бо у нас немає чого від людей ховати...

Заява представника Кабміну про економію часу викликала в залі гнітючу тишу. Глава адміністрації спокійно попросив: ні, ви все-таки прочитайте нам матеріали, у нас час для цього є, адже навіть за сталінських часів будь-яка комісія знайомила колектив з результатами перевірки.

Анатолій Толстоухов на це видав отаку сентенцію:

— Ми можемо обмінятися думками, але зал повинні залишити всі, крім голови і членів виконкому.

Тут уже обурилися депутати Київради, які теж прийшли на цю зустріч. Вони нагадали представникові уряду про свої права брати участь в обговоренні всіх питань, що стосуються життя міста. Тоді Анатолій Володимирович заявили, що залишають за собою право покинути цей зал. З норовом чоловік, що й казати. А головне — ве- ли-кий демократ. Тут уже й жінки не витримали. Заступник глави Київської держадміністрації Галина Артюх попросила:

— Анатолію Володимировичу, прошу вас, благаю, молю, давайте станемо на спокійні, людські основи наших стосунків. Ознайомте нас з матеріалами, ми маємо на це право.

Та вольове серце заступника голови урядової комісії не здригнулося. Ще кілька хвилин позмагавшись з Косаківським і залом, Анатолій Володимирович демонстративно залишили присутніх. За ним кинулися й інші члени комісії. Так хутко, що хтось із них навіть залишив на столі свого блискучого годинника. Серйозні люди, дисципліновані, що й казати. Нічого не шкодують.

От і вся «зустріч».

Вона породила два звернення на адресу Прем'єр-міністра України. Одне, гостре — депутатське, друге, більш поміркуване — від безпосередніх керівників районів і міста.

У другому з них, зокрема, сказано: «Спроба розпочати сьогодні обговорення неофіційного документа (на ньому немає підпису голови комісії — **К.А.**) була фактично зірвана заступником голови комісії А.В.Толстоуховим, який нетактовно, зухвало повівся з присутніми в залі... і демонстративно залишив зал та примусив це зробити присутніх членів комісії. Це переконало нас у заданості та упередженості в роботі комісії».

Те, що відбулося в суботу, певно, не випадковість. Або комісії нема чим крити, а марку тримати треба, або в ній зібралися люди, які не вміють перевіряти і тому бояться, що саме це одразу впаде в око. Зокрема, журналістам. Не кажу вже про фахівців.

Так, хлопці, це вам не питання на партком готувати...

К.АНДРІЄНКО.

Вивчимо свої права і обов'язки

Для усунення численних непорозумінь у взаємовідносинах орендарів, колективних і приватних власників та підприємців України з державними органами приватизації, зумовлених змінами чинного законодавства, Спілка орендарів і підприємців України 30 — 31 травня у Києві в Будинку кіно проводить з'їзд, на якому будуть розглянуті проблеми законодавчого забезпечення конституційних прав колективних та приватних власників у процесах роздержавлення і створення Асоціації роботодавців торгівлі та комерційної сфери економіки України.

Одночасно відбудеться семінар з особливостей приватизації державного майна, зумовлених змінами чинного законодавства.

У роботі семінару візьмуть участь керівні працівники Фонду державного майна України, Головної державної податкової інспекції, Антимонопольного комітету, Вищого Арбітражного суду України.

Телефон для довідок 416-45-22; тел./факс 462-53-70.

На початку тижня

Довго запрягали. Чи швидко їздитимо?..

Прагнучи втілити у життя відомий вислів, що найкраща політика — то економіка, офіційний Київ нарешті згадав про двосторонні урядові комісії.

Їх створено з багатьма країнами. Але, м'яко кажучи, працюють недостатньо активно. Приміром, минулотижневому засіданню українсько-монгольської комісії передувало... чотирирічне затишшя. Хоча домовлятися є про що. Насамперед, про співпрацю у сировинній галузі. Адже відомо, що Монголія багата на запаси кольорових металів. Або — про законну частку Ерденетського мідно-молібденового комбінату. Бо споруджували його разом, в часи колишнього СРСР, а користується нині — лише Росія...

Після від'їзду з Києва улаанбаатарської делегації, наша на чолі з віце-прем'єром Анатолієм Кінахом відбула до Тегерана, таким чином розпочавши міжнародні економічні події нинішнього тижня.

Учасники українсько-іранської двосторонньої комісії з питань економіки і торговельного співробітництва проведуть переговори та підпишуть низку взаємовигідних угод. Зокрема, як планововано, про сприяння та взаємний захист інвестицій, про співпрацю банківських установ двох країн, про уникнення подвійного оподаткування.

А найближчим часом, за попередньою інформацією, одержаною «ГУ» з дипломатичних каналів, у Києві відбудуться засідання болгарсько- та угорсько-українських двосторонніх міжурядових комісій.

Людмила ФІСЮН.

На людей подивитися, себе показати

ВИСТАВКА «ЄС-СНД» у Версалі під Парижем, яка триватиме з 23 по 26 жовтня, викличе інтерес і в державних, і у приватних підприємств України. Про це кореспондентові Укрінформу розповів виконавчий директор фірми «ПРІМУС- Україна» Вадим ШАПОВАЛЕНКО.

— Всесвітньо відома компанія «Ай-ті-і груп» (штаб-квартира у Лондоні) запропонувала нам стати її співорганізатором. На відміну від багатьох наших, як правило, вузькоспеціалізованих експозицій, ця буде універсальною. Головна умова участі — продукція повинна знайти споживача на Заході. На «ЄС-СНД», зокрема, будуть представлені товари масового попиту, інформаційні і телекомунікаційні технології, досягнення в галузі виробництва і розподілу електроенергії, транспорту, продукція малих і середніх підприємств.

— Очевидно, не випадково, що саме вам запропонували стати співорганізатором такої престижної виставки?

— Ми маємо певний досвід у цій справі. Щороку організовуємо не менше десяти таких заходів. Так, з 28 травня по 2 червня у Торгово-промисловій палаті України проходитиме міжнародна виставка «Сучасний банк і офіс». Дві третини фірм, які подали заявки, вже брали участь у наших виставках. Серед них — київські: «АЄК інтернешнл» (кондиціонери і вентилятори), «Київ-Крим-сервіс» (імпортні меблі), «Практика» (броньовані двері, сейфи і бронескло), «Снага» (килимові покриття, оздоблювальні матеріали).

Офісні меблі експонуватиме німецька фірма «Требін», українофінське підприємство «АВС Декарт» представить банківські стойки, кабіни. Миколаївський «Спектр» представить прилади для визначення автентичності банкнот і цінних паперів, а кіровоградський «Промінь» — кілька модифікацій сейфів.

— Які проблеми виникають в експонентів, що мають бажання взяти участь у виставках?

— Інколи не вистачає площ для стендів. Так було під час нещодавнього експонування «Сучасного дому». Тема досить цікава, актуальна, оскільки в експозиції було все необхідне для дому, дачі, міської квартири. Вже за півтора місяця ми відчули нестачу виставкової площі. Частково вирішили проблему, орендувавши додатково до залів ТПП ще два у виставочному центрі фірми «Зовнішекспобізнес».

Наступна виставка відбудеться через півроку в Києві. Вже виявили бажання взяти участь у ній понад 30 українських фірм.

Інтерв'ю взяв Валентин ВЕРНОДУБЕНКО.

Хроніка. Факти. Події

● *Єреван*

Не тих віддали?

Вірменія звинуватила Азербайджан в тому, що під час недавнього обміну військовиками він замість військових повернув їй цивільних осіб, в тому числі кримінальних злочинців. Із 34 осіб, повернутих Вірменії, військовополонені були лише 8, стверджує заява міністерства оборони Вірменії. Решта 26 були громадянські особи, серед яких були 19 іноземних підданих, а також особи, не причетні до конфлікту і засуджені за кримінальні злочини.

● *Київ*

Відчиняючи двері для бізнесу

З 21 по 25 травня у київському центрі «Український дім» відбудеться багатогалузева виставка «Хорватія — партнер для України».

Проведення виставки ініційовано економічним відділом посольства Республіки Хорватія в Україні, під егідою Торгово-промислової палати, до якої входять всі підприємства країни. Планується проведення двох семінарів: для хорватських підприємців на тему «Як працювати з Україною» і для українських — «Як працювати з Хорватією». «Політика, — зазначив на прес-конференції посол Республіки Хорватія в Україні Джуро Відмарович, — не робить бізнес, а відчиняє двері для нього. Багатогалузева економічна виставка «Хорватія — партнер для України», де буде репрезентовано економічний потенціал нашої країни, її багаті туристичні можливості, стане тими дверима, які відкриють шлях до більш тісного співробітництва України і Хорватії».

● *Варшава*

Розширення НАТО має бути безпечне

Україна розглядає НАТО як важливий елемент безпеки в Європі і тому не заперечує проти розширення альянсу. Про це заявив у Варшаві на конференції «Ренесанс України» перший заступник міністра іноземних справ України Антон Бутейко. «Жодна держава не має права накладати вето на розширення альянсу», — заявив він. Разом з тим, він зазначив, що розширення не повинно ставити під загрозу безпеку інших держав, в тому числі, і України.

А. Бутейко закликав також «враховувати специфічні інтереси Росії».

● *Белград*

Пощастило югославам...

Президенти Югославії і Румунії Зоран Ліліч і Іон Ілієску підписали договір про дружбу, добросусідство і співробітництво між двома країнами, який регулюватиме їхні міждержавні відносини протягом наступних 20 років. У заяві журналістам після закінчення урочистої церемонії підписання документа обоє президенти наголосили, що цей договір відкриває нову еру в розвиткові й зміцненні традиційно добросусідських відносин між Югославією і Румунією. Нагадаємо, що СРЮ поки що єдина держава — сусід Румунії, з якою та уклала такий договір.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформагентств.

Собі дорожче...

ЧЕСЬКА Республіка перша серед колишніх соціалістичних країн запровадила чимало традиційних міжнародних новацій на кордоні.

Приміром, обов'язковість символів держави на автомобілі. Спочатку здисциплінувала власних громадян. Уже з 1994 року без спеціальної наліпки на багажнику із символами держави, де зареєстроване авто, чехів не випускають за кордон. Про це розповіли мені в посольстві Чеської Республіки в Україні.

Але до іноземних туристів, особливо, з колишнього СРСР, поки що ставилася трохи поблажливо. А от із цього літа без спеціальної наліпки на багажнику в Чехію не заїдеш: відішлють додому.

Отже, тим, хто планує мандрувати на авто, щоб відпочивати, приміром, у Карлових Варах чи в чеських Карпатах, варто заздалегідь подбати про таку, здавалося б, дрібничку, як наліпки із символом держави.

Їх можна придбати на будь-якому базарі й за помірну ціну. Правда, можна легко загубити: відклеюється після миття машини та й від швидкої їзди. Зате залишає на багажнику слід, який не змивається...

Ще одну — вартістю 400 крон (один долар США дорівнює 27 чеських крон) слід прикріпити на лобове скло. Наліпка обов'язкова, бо за її відсутність сплатите чималенький штраф.

У посольстві Чеської Республіки радять не нехтувати цими порадами, бо собі буде дорожче.

Людмила НІКОЛАЙЧУК.

Алло, Ташкент!..

Ташкент — місто хлібне. І хлібосольне

НАДЗВИЧАЙНОГО та Повноважного Посла України в Узбекистані Володимира Сметаніна прийняв Прем'єр-міністр республіки Уткур Султанов. Український дипломат розповів кореспонденту «ГУ» Надії БЕДРИЧУК про зустріч з главою узбекистанського уряду.

— Обговорювали, в основному, економічне співробітництво між нашими державами. Хоча торік товарооборот між Україною та Узбекистаном зріс на 18 відсотків і становив 178 мільйонів доларів, цього недостатньо. Слід розширювати наші торгові зв'язки.

Вже підготовлено низку документів, ратифіковано угоду про вільну торгівлю. В Києві створено міжурядову комісію.

Україна зацікавлена у співробітництві з Узбекистаном у військово-технічній, гірничовидобувній, бавовняній, фармакологічній галузях. Разом розвиваємо агропромислове машинобудування.

Уряд Узбекистану також допомагає нам у будівництві українського посольства в Ташкенті.

Наша держава прагне підтримувати й активно розвивати торгово-економічні відносини з Ташкентом. Адже між нами немає жодних політичних суперечностей, а це сприяє налагодженню міцних зв'язків між країнами.

Чергова спроба — остання?

ДЕСЯТОГО червня розпочнуться політичні переговори щодо Північної Ірландії. Долю Ольстера цього разу вирішуватимуть учасники Асамблеї, яких оберуть через два тижні. Передбачається також залучити до переговорів міжнародних посередників, насамперед — із США, які відіграли важливу роль у досягненні перемир'я 1994 року.

Ще півроку тому Джон Мейджор заявляв, що ніколи не сяде за стіл переговорів з керівниками Ірландської Республіканської армії, поки ті не відмовляться від терористичних дій. Але нині є інформація, що Лондон проводить секретні переговори з ІРА, навіть незважаючи на вибухи. Це означає, що британський уряд почав проводити гнучкішу політику й надалі зможе піти на певні поступки заради встановлення миру в Ольстері.

Причини «пом'якшення» офіційного Лондона дві. По-перше, наближаються вибори 1997 року. Позиції консервативної партії Великобританії та її лідера Джона Мейджора послаблені, але не безнадійно. Мир в Ольстері приніс би великі політичні дивіденди теперішньому прем'єр-міністрові.

А друга причина — жахлива економічна криза в Північній Ірландії. (Правда, жахлива не в нашому розумінні, а в британських масштабах). Скажімо, там найвищі рівні інфляції та безробіття.

Британська влада покладає великі надії на економічне відродження Північної Ірландії. Є умови для розвитку туризму. Передбачається, що цю галузь після перемир'я розвиватимуть теперішні безробітні. А також — майбутні, адже (парадокс!) мир в Ольстері залишить без шматка хліба 20 тисяч охоронців і поліцейських.

Чи буде вигідно нашим підприємцям співробітничати з північноірландськими компаніями після встановлення миру? Перший секретар Посольства України у Великобританії Микола Кравченко лаконічно відповів: «Нам вигідно співпрацювати з усіма». Додам: якщо нинішня спроба встановити мир буде остання.

Надія БЕДРИЧУК.

Парламентська хроніка

І ЗЕМЛЯ, І ЛІЗИНГ, І СВОБОДА СЛОВА...

БЕЗ ПЕРЕРВИ депутати продовжили свою роботу над законопроектами. Зокрема, опісля короткої дискусії довкола статей 11, 22 і 23 проекту закону «Про внесення змін і доповнень до Закону «Про плату за землю», які викликали найбільші суперечки попереднього дня, сесія прийняла закон в цілому, за винятком 23 статті. Було підтримано пропозицію про виділення земель під забудову для Черкас і Львова.

З доповіддю про проект закону «Про лізинг» виступив заступник міністра економіки Валерій Маринін.

Денне засідання 17 травня

Він звернув увагу на те, що в економіці нашої держави відбулися значні зміни у формах власності, а тому Закон про оренду вже не регулює відповідні правовідносини. З іншого боку, відсутність обігових коштів гальмує структурну перебудову підприємств, стримує зростання обсягів виробництва. Лізинг дозволяє до деякої міри вирішити усі вищеперераховані проблеми. Цю саму думку підтримав і співдоповідач, голова підкомісії Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством Сергій Сас.

Однак, незважаючи на зовнішню привабливість законопроекту, депутати поставили чимало запитань і висловили критичні зауваження до його розробників. Вони, до речі, стосувалися не лише точності правничих формувань, а й деяких філологічних експериментів у царині української мови. Так, у цьому документі, зокрема, з'явилося нововомне слово «придбаває». Отож, більшістю голосів законопроект відправили на доопрацювання з винесенням через два тижні на повторне перше читання.

Насамкінець не було підтримано проект постанови ВР, винесений на розгляд Комісією законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації, в якій давалася оцінка взаємин законодавчої гілки влади з Державним комітетом телебачення і радіомовлення.

Володимир КОРОЛЮК.

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ: П'ЯТА СЕСІЯ, ХРОНІКА ЗАКОНОТВОРЕННЯ

З оголошення депутатських запитів розпочав Голова Верховної Ради України Олександр Мороз пленарне засідання 13 травня.

Після заяв і коротких виступів, народні депутати приступили до розгляду питань порядку денного. Не набрав необхідної кількості голосів проект Постанови Верховної Ради України про висвітлення конституційного процесу, ініціативно поданий народними депутатами І. Чижем та М. Лавриненком.

Найбільша дискусія розгорнулася навколо звіту Тимчасової слідчої комісії про ситуацію в телеінформаційному просторі України, виголошеного головою комісії Сергієм Аксьоненком. Виступили голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України Зіновій Кулик, президент Національної телекомпанії України Олександр Савенко. Близько двадцяти народних депутатів висловили свої міркування, думки, пропозиції, у чомусь підтримуючи звіт комісії, у чомусь розвиваючи його, у чомусь — спростовуючи. Підсумки обговорення підбив Голова Верховної Ради України Олександр Мороз. Запропонований Тимчасовою комісією проект постанови «Про звіт Тимчасової комісії Верховної Ради України щодо вивчення ситуації в телеінформаційному просторі України» прийнято в цілому — 208 голосів «за».

Розпочато розгляд проекту Закону України про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств» (друге читання).

***

14 травня сесія продовжила розпочате напередодні обговорення і голосування запропонованих змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію державного майна» (друге читання). Нелегко проходила кожна стаття, оскільки Верховна Рада мала в цьому Законі гармонійно поєднати інтереси і держави, і її громадян. Закон прийнято у другому читанні.

На доопрацювання закону Верховна Рада визначила термін два тижні, після чого він має бути поданий на третє читання.

***

Діловим і продуктивним виявився пленарний день 15 травня.

Так, на лаконічну доповідь голови підкомісії Комісії з питань економічної політики та управління народним господарством Геннадія Угарова і чіткі його відповіді на запитання народні депутати відповіли постатейним в третьому читанні прийняттям в цілому Закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)».

Без особливих складностей схвалено Національну енергетичну програму України до 2010 року (друге читання), проект якої доповів голова Комісії з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку Олександр Кожушко. Прийнято відповідну постанову. Підготовлені цією ж комісією проекти Закону України про трубопровідний транспорт (друге читання) та Постанови Верховної Ради про введення цього закону в дію також були чітко проголосовані і прийняті в цілому. Доповідь Костянтина Піскуновського з вище означеної комісії задовольнила зал.

Народні депутати в основному позитивно сприйняли проект Закону України про залізничний транспорт і після короткого обговорення прийняли його в першому читанні. Доповідав законопроект перший заступник міністра транспорту — генеральний директор «Укрзалізниці» Леонід Железняк.

Вечірнє засідання розпочалося з розгляду проекта Закону України про доповнення законодавчих актів щодо накладання штрафу за порушення вимог охорони праці, про що доповів голова Державного комітету з нагляду за охороною праці Станіслав Ткачук. Закон прийнято, проте народні депутати зробили ряд слушних зауважень щодо самої діяльності державного комітету, зокрема в тому плані, щоб комітет не тільки карав, а й був організатором кращої охорони праці, як це є нині.

Про зауваження Президента України до Закону «Про рекламу» доповів голова Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Віктор Понеділко. Для відхилення вето не вистачило голосів. Голосування запропонованих комісією статей у новій редакції також не дало позитивних результатів. Вирішено доручити комісії доопрацювати статті і через тиждень подати на повторний розгляд.

Сесія затвердила склад спеціальної комісії Верховної Ради з вивчення ситуації, що склалася у зв'язку із заборгованістю по виплаті заробітної плати, пенсій і стипендій. Очолює цю комісію Віктор Суслов — голова Комісії з питань фінансів і банківської діяльності.

***

Ранкове пленарне засідання Верховної Ради 16 травня розпочалося з розгляду проекту Постанови Верховної Ради про визнання повноважень народних депутатів України, обраних на повторних виборах 7 квітня 1996 року. Голова Тимчасової мандатної комісії Андрій Снігач доповів питання і оголосив підготовлений комісією проект Постанови Верховної Ради про визнання повноважень народних депутатів В. Бондаренка, В. Зачосова, В. Кузьєва, І. Рудика та Л. Черновецького. Обговорення питання часом набувало досить гострих форм, але в підсумку народні депутати підтримали позицію комісії.

Верховна Рада внесла зміни і доповнення до Закону України «Про пенсійне забезпечення», зокрема до статті 13. Пенсії за віком на пільгових умовах. Суть поправки в тому, що збережено механізм призначення і виплати пенсій (пільгових, за списком № 2) через органи соціального захисту населення з відшкодуванням витрат на їх призначення, доставку і виплату за рахунок підприємств та організацій.

У першому читанні прийнято Закон про ставки акцизного збору та ввізного мита на деякі транспортні засоби та шини до них. А також внесено зміни до Закону «Про деякі питання оподаткування підакцизних товарів», де, з метою ліквідації необґрунтованих пільг деяким платникам податку, в законі з пункту першого (розділ перший) вилучено слова «у обсягах, які підлягають обкладенню митом відповідно до законодавства».

Зміни і доповнення внесено і до Закону «Про державну податкову службу в Україні».

Верховна Рада розпочала друге читання проекту Закону України про внесення змін і доповнень до Закону «Про плату за землю».

***

Пленарний день 17 травня розпочався з печального повідомлення: за дорученням Президії Голова Верховної Ради України Олександр Мороз із сумом сповістив про те, що 16 травня внаслідок автомобільної катастрофи трагічно загинули народні депутати від Одеської області — члени фракції комуністів Сергій Драгомарецький і Михайло М'ясковський. Хвилиною мовчання вшанувала Верховна Рада пам'ять загиблих. Утворено депутатську слідчу комісію з розслідування причин катастрофи.

Після годинної перерви сесія розпочала свою роботу в пленарному режимі. Першим розглянуто питання про проект Закону України про внесення змін до Закону «Про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, алкогольними напоями і тютюновими виробами». Проект Закону не був прийманий. Сесія ухвалила постанову, проект якої подав народний депутат Сергій Терьохін і в якій, зокрема, сказано: Кабінету Міністрів у тижневий термін забезпечити виконання міністерством фінансів Закону України про державне регулювання виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячними та горілчаними виробами; Генеральній прокуратурі у місячний термін провести розслідування і притягнути до відповідальності посадових осіб, винних у зволіканні виконання положень зазначеного закону, результати довести на сесії.

Верховна Рада повернулася до розпочатого напередодні обговорення проекту Закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про плату за землю». Закон прийнято в цілому. Прийнято Постанову Верховної Ради про вилучення і надання земельних ділянок для несільськогосподарських потреб. Народні депутати не підтримали проект Закону України про лізинг і направили його на доопрацювання.

Три фракції — комуністів, соціалістів та аграрників — зробили Заяву, в якій виклали мотиви своєї незгоди з принципами роботи Тимчасової спеціальної комісії з доопрацювання проекту нової Конституції України і про свою працю над паралельним проектом Основного Закону.

Голова Комісії законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації В. Понеділко доповів про ситуацію щодо перенесення радіотрансляції пленарних засідань Верховної Ради України з першої на третю програму Українського радіо та припинення трансляції цільових програм Верховної Ради. Поданий проект постанови про стан виконання деяких законодавчих актів з питань висвітлення діяльності Верховної Ради України не був проголосований через відсутність кворуму.

Новий пленарний тиждень передбачається розпочати 21 травня звітом Прем'єр-міністра Євгена Марчука про хід виконання Постанови Верховної Ради від 23 січня 1996 року «Про погашення заборгованості Державного бюджету України і місцевих бюджетів за 1995 рік по заробітній платі, пенсіях, стипендіях, інших грошових виплатах населенню» та про заходи щодо погашення заборгованості по виплаті заробітної плати у небюджетній сфері.

Прес-служба Верховної Ради України

Думки з приводу

УПЕРЕД — НАЗАД

Та це краще, аніж стояти зовсім...

Минув ще один парламентський тиждень, у якому було все — від рідкісної одностайності у прийнятті деяких законів, до «рукопашного» з'ясування стосунків. Можна було б вважати його звичайним тижнем, якби не страшна звістка у п'ятницю про трагічну загибель в автоаварії двох народних депутатів. Та це тема окремої розмови. Я поцікавився у парламентаріїв суто робочими моментами: яка подія у минулотижневому законотворчому процесі для них була найпомітніша і чого найпомітнішого вони очікують наступного тижня.

Микола ПЕТРЕНКО, Гайворонський в. о. № 230 Кіровоградської області («Реформи»):

— Найпомітнішою подією вважаю прийняття законодавчих актів про приватизацію. І хоча вони не сповна задовольняють ні мене, так і багатьох моїх колег, а насамперед наших виборців, та, вважаю, що з допомогою уряду, Фонду держмайна ми зробили велику роботу.

Як відомо, минула Верховна Рада своїми рішеннями внесла у цей процес чимало проблем. Як на мою думку, однією з таких була приватизація народногосподарських об'єктів після їх оренди. У моєму виборчому окрузі є три цукрокомбінати, які спочатку були взяті в оренду, відповідно, в інтересах окремих груп людей, підготовлені й викуплені за сміховинні ціни, наприклад, за 18 — 24 мільярди. Хто від цього виграв — ота жінка з буряківничої ланки яка тяжко «горбиться» в полі, народ, держава загалом?

Наступного тижня основними для нас, напевне, будуть питання, пов'язані з прийняттям нової Конституції. Точніше, процесу її прийняття. Щойно, до речі, цю тему ми знову обговорювали на засіданні нашої фракції. Не виключено, що найближчим часом парламент визначиться з тим, чи проводитимемо референдум з приводу Конституції, а відтак щодо його строків.

Лев ГЛУХІВСЬКИЙ, Золочівський в. о. № 277 Львівської області («Державність»):

— Незважаючи на те, що робиться в сесійній залі Верховної Ради, найважливішою подією тижня вважаю роботу узгоджувальної комісії, яка опрацьовує варіант проекту Конституції України. Це те найважливіше, чим усі ми маємо сьогодні займатися.

У роботі цієї комісії є складнощі, бо до неї увійшли представники компартії, котрі висувають нездійсненні вимоги і блокують роботу. Однак узгодження позицій налагоджено, і відповідний варіант Основного Закону, який можна виносити на розгляд сесії, напрацьовано. Залишилося кілька статей узгодити з Президентом України.

Було б добре, якби після вихідних ми винесли проект Конституції на обговорення в першому читанні, це і буде знаменною подією наступного тижня.

Юрій ЗАПОРОЖЕЦЬ, Миколаївський міський в. о. № 286 Миколаївської області (позафракційний):

— Звісно, найважливішими були питання, пов'язані з прийняттям законів про приватизацію. Вже півтора року минуло відтоді, відколи ми прийняли постанову про вдосконалення приватизаційного процесу. Коли не проводити ці процеси комплексно, то матимемо від приватизації те, що маємо. Вважаю певним досягненням прийняття Закону про малу приватизацію.

Хоча загалом, як на мою думку, ми не відійшли в цьому питанні від принципу: крок уперед, два назад. На жаль, сама ідеологія законодавства про приватизацію дуже мало відповідає реаліям сьогодення. Багато втрачено у політиці визначення справжньої вартості об'єктів приватизації, ця вартість занижена.

Переконаний, що найвигіднішою для держави й народу була б оцінка цих об'єктів шляхом аукціонування — тільки таким чином ми знатимемо справжню ринкову вартість того чи іншого майна.

Наступного тижня, сподіваюсь, нам будуть надані матеріали за результатами роботи узгоджувальної комісії з питань прийняття Конституції. Тоді, як кажуть, і почнеться...

Підготував Анатолій БЕНЬ.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС: УКРАЇНА НА ПЕРЕХОДІ ДО ДЕМОКРАТІЇ

МІЛЬЙОНИ людей, які живуть майже у двох десятках країн Східної та Центральної Європи, звільнившись від комуністичних режимів, стали господарями своєї долі. Народи в цих країнах визначили стратегію розвитку своєї державності шляхом прийняття конституцій, в основу яких був покладений принцип: «держава — для людини, а не людина — для держави». По суті, цілий регіон пристав до ідеалів свободи і демократії, докорінно змінивши політичну карту Європи наприкінці XX століття.

Єдиною із країн Східної та Центральної Європи, що не має новітньої конституції, є Україна, яка однією з останніх у цьому регіоні позбулася колоніального комуністичного режиму. Приєднавшись до інших європейських націй, які відкинули комунізм, український народ став творцем власної політичної долі й одразу ж розпочав процес конституційного оформлення свого вільного та незалежного стану. У часовому вимірі цей процес увійшов до конституційної нормотворчості «четвертої хвилі».

Шлях України до свободи та демократії через новітній конституційний процес триває практично вже шість років. Розпочато його ухваленням Декларації про державний суверенітет України 16 липня 1990 року, якою утверджувалося здійснення українським народом його невід'ємного права на самовизначення. Відтак, ухвалювались подальші акти, що в своїй основі становлять віхи українського новітнього конституціоналізму:

—Акт проголошення незалежності України (24 серпня 1991 року);

—Закон про правонаступництво України (12 вересня 1991 року).;

—Закон про державну владу та місцеве самоврядування в Україні (19 травня 1995 року);

—Конституційний договір між Президентом України та Верховною Радою України про основні засади організації та функціонування державної влади і місцевого самоврядування в Україні на період до прийняття нової Конституції України (8 червня 1995 року).

Започаткування процесу укладення нового Основного Закону України як невід'ємної складової «третьої та четвертої хвиль» конституційної нормотворчості країн нових демократій поставило перед нею складне і водночас чітке завдання стратегічного вибору: йти шляхом творення української **моделі демократичної** системи суспільства і держави (притаманної розвиненим країнам і посткомуністичним країнам Східної та Центральної Європи) чи шляхом **лібералізації авторитаризму** (що спостерігався в Радянському Союзі з часів політики «перестройки» та «гласності», проголошеної і здійсненої Михайлом Горбачовим).

Первинні акти новітнього українського конституціоналізму (зокрема, Декларація про державний суверенітет України, Акт проголошення незалежності України, Закон про правонаступництво України) виразно відрізнялися від основних законів «четвертої хвилі» світової конституційної нормотворчості тим, що відбивали передовсім ідеї **лібералізації авторитаризму** і за умови збереження чинності Конституції Української РСР 1978 року після проголошення незалежності України аж ніяк не могли скласти конституційну основу **демократичної системи** суспільства і держави.

Лише з ухваленням Закону про державну владу та місцеве самоврядування і укладенням на його основі Конституційного договору між Президентом України та Верховною Радою України влітку 1995 року новий конституційний режим України набув якісно нових рис, чим було зафіксовано стратегію руху до **демократичної системи** суспільства і держави. Серед численних позитивних політико-правних наслідків укладення Конституційного договору для внутрішнього та зовнішнього становища України слід особливо вирізнити такі, як:

—відмова від концепції «лібералізації авторитаризму» і явне визначення вибору українського шляху конституційного оформлення незалежності України на користь концепції «демократична система»;

—створення сприятливих умов для прискорення конституційного процесу в Україні та забезпечення безперервності конституційного оформлення засад демократичної системи в Україні шляхом створення нових робочих груп з опрацювання і доопрацювання проекту Конституції України;

—встановлення через застосування нових принципів організації державної влади нового конституційного правопорядку, **тимчасового** за характером, **перехідного** за суттю, **переломного** за значенням.

Такі наслідки укладення Конституційного договору підтверджені висновком Європейської комісії «За демократію — через Право» (Венеціанської комісії Ради Європи), в якому, зокрема, зазначалося: «... ми маємо визнати, що відбувся перелом в українському конституційному процесі, але це перехідний перелом, який триватиме доти, доки повна законність правопорядку не буде відновлена шляхом прийняття нової Конституції».

Комітет з питань юридичних та прав людини Парламентської Асамблеї Ради Європи зазначав у своїх висновках, що Конституційний договір як «мала Конституція», визначаючи відносини між різними державними органами, «може відіграти вирішальну роль у конституційному процесі поділу влади».

Висновок цього комітету ПАРЄ знайшов своє підтвердження у подальшому перебігу подій довкола проблеми поділу влади в рамках розвитку конституційного процесу в Україні. Для України обидві проблеми — успішного завершення конституційного процесу і поділу влади — виявилися настільки ж взаємопов'язаними і взаємообумовленими, наскільки взаємопов'язані і взаємообумовлені проблеми первинності та вторинності в майже філософському ланцюгу «курка—яйце—курка».

НА ПОЧАТКУ 1996 року стало очевидним: якщо вдасться завершити конституційний процес, то поділ влади відбудеться остаточно. Або ж навпаки: якщо вдасться конституційно оформити поділ влади, то успіх завершення конституційного процесу гарантовано.

Саме в цей кульмінаційний період з новою гостротою постала низка питань, на які не було знайдено відповідей впродовж усього шестирічного конституційного процесу.

Перше і головне питання полягало в тому, чи справді завершення конституційного процесу забезпечить Україні **перехід до демократичної системи**, чи все-таки означатиме не більше і не менше як оформлення політичного **режиму «лібералізованого авторитаризму»**? Це питання порушували передовсім противники прискореного завершення конституційного процесу в рамках вимірів, визначених умовами Конституційного договору та зовнішньополітичними чинниками, пов'язаними з президентськими виборами в Росії, запланованими на червень 1996 року.

Друге і не менш важливе питання: чи зможе Україна зберегти свою незалежність і забезпечити політико-правні умови для переходу від тоталітаризму до демократії, якщо нова Конституція України не буде ухвалена до президентських виборів у Росії? Це питання в доволі риторичній формі ставили прибічники завершення конституційного процесу в Україні у будь-який спосіб, але не пізніше червня 1996 року.

У пошуку відповідей на ці питання принагідним виявився передовсім досвід тих країн Східної та Центральної Європи, які вже давно стали на шлях відповідних трансформацій і завершили конституційне оформлення свого перехідного стану в політичному, економічному та юридичному контекстах. Досить корисними стали тексти основних законів цих країн з огляду на необхідність часткового адаптування їх певних положень до української ситуації, яка багато в чому виявилася цілком своєрідною і неповторною порівняно не тільки з відповідними європейськими країнами, а й з російським досвідом (хоча українська ситуація весь час мала тенденцію наблизитися за формою і за змістом до російської моделі завершення сучасного конституційного процесу).

ЯКЩО для більшості країн Східної і Центральної Європи, а також для Росії, «перехід» означав зміну лише політичного режиму та економічної системи, для України «перехід» — це ліквідація колоніального стану, проголошення та утворення власної (незалежної) держави, створення нової політичної системи суспільства та власної економічної системи на засадах ринкової економіки — усього одночасно. Україна до «перехідного стану» не була суверенною державою, не мала державних кордонів, національної валюти, національних збройних сил, інших реальних державних інститутів.

Врахувавши, з одного боку, досвід конституціоналізму країн Східної та Центральної Європи, а з іншого — досвід пострадянської Росії, слід було знайти **українську модель переходу до демократичної системи**. А створити її неможливо без урахування української специфіки, особливо порівняно з європейськими країнами. Ця специфіка полягає ось у чому.

Саме в перехідний період найбільш потужною гальмівною силою і перешкодою на шляху політичних та економічних реформ стали «совєти» (Ради народних депутатів). В умовах здійснення монопольної влади Комуністичної партії через систему «совєтов» (успішна реалізація гасла «Вся власть — Совєтам!») новим інститутом, що став інструментом демократизації усієї політичної системи на початку перехідного періоду, стало **явище президенталізму**. Запроваджений після проголошення незалежності України в грудні 1991 року інститут президента започаткував «десовєтизацію» політичної системи та механізму державної влади.

Але далі сам Президент України здійснив кроки, які поставили під сумнів можливості президенталізму виступати гарантом забезпечення та існування демократичної системи. Деякі з цих кроків суттєво підірвали процес демократизації суспільно-політичного та економічного життя в Україні та уповільнили плинність «перехідного періоду».

Так, не було вжито ніяких заходів для того, щоб у найкоротший строк після проголошення незалежності України ухвалити нову, демократичну, Конституцію, розпочати процес «декомунізації» та завершити процес «десовєтизації» України.

Не було оголошено нових виборів до парламенту України як незалежної держави, що дало можливість більшості в обраній у березні 1990 року прокомуністичній Верховній Раді Української РСР триматися при владі до березня 1994 року.

Не створив Президент України нової демократичної партії і не надав можливостей існуючим демократичним партіям об'єднатися в єдину організовану політичну силу, здатну забезпечити політичну підтримку реформам в перехідний період подібно до відповідних процесів у Польщі, Угорщині чи Чехії. Навпаки, він залишив при владі колишніх комуністичних апаратників шляхом призначення їх на посади місцевих та регіональних керівників виконавчої влади.

Не було реформовано створений за радянських часів вищий орган виконавчої влади (Раду міністрів, а відтак — Кабінет міністрів).

Мало місце грубе втручання держави у міжконфесійне життя, яке вилилося в спробу створення продержавної (на російський зразок) церкви та у брутальну розправу з похоронною процесією під час поховання глави УПЦ-КП патріарха Володимира.

В умовах постійного протистояння між законодавчою (Верховна Рада) та виконавчою (Президент) владами тривалий час залишається надзвичайно слабкою судова система, якій не забезпечене належне становище між іншими гілками влади через відсутність комплексної правної реформи.

Встановлено із самого початку і зберігається до сьогодні контроль держави за засобами масової інформації. Це сприймається як негативне явище незалежно від того, хто такий контроль здійснює — парламент, уряд чи Президент. Суть полягає в тому, що Президент як глава держави не сприяв унезалежненню «четвертої влади».

Значна, якщо не переважна, частина українських громадян вважає, що життя десять років тому було кращим від того, яке є сьогодні. Колективізм, колективні права, трудовий колектив як суб'єкт політичного життя, колгоспи, державний контроль за цінами, взагалі патерналістська роль держави і відповідальність за все Президента як уособлення держави — усе це залишається серед найвищих цінностей для багатьох людей. Багато хто шкодує, що Україна стала незалежною державою. Багато хто мріє про повернення до Союзу РСР, а дехто — і до комунізму. В таких умовах **демократична система для України все ще лишається набагато більше метою, аніж реальністю сьогодення.**

Тому природно постають питання, чи надалі президенталізм за умов відсутності системи «совєтов» залишиться інструментом зміцнення демократичної системи? Чи не перетвориться президенталізм на інструмент укорінення лібералізованого авторитаризму, що зберігає багато своїх ознак і елементів в умовах перехідного періоду?

Ці питання для багатьох в Україні лишаються відкритими. Адже інститут президента як всенародно обраного глави держави і фактичного глави виконавчої влади був привабливим на початку «переходу» і отримав всенародну підтримку на противагу інститутам представницької демократії радянсько-комуністичного типу — «совєтам» (радам народних депутатів). Але нечіткість, яка спостерігалася впродовж усього періоду незалежності України і поділу влад (Президент і система «совєтов» знизу догори; численні зміни до Конституції 1978 року та незмінність багатьох положень Конституції 1978 року) стали найбільшою перешкодою для зміцнення демократичних перетворень у посткомуністичній Україні.

За роки незалежності не досягнуто й утвердження в Україні справжнього парламентаризму. Саме через збереження Верховної Ради у складі, обраному ще в березні 1990 року, тяглість «колишнього режиму» в Україні, на жаль, не була перервана після 1991 року. Номенклатурі вдалося трансформувати політичний капітал у фінансовий і утримати значний контроль над засобами масової інформації під виглядом здійснення парламентського контролю.

За умов неутвердженого парламентаризму (Верховна Рада України скликань 1990—1994 років, 1994—1998 років як рудимент системи «совєтов»), нечітко вираженого демократизму з боку президенталізму (недоведеність до кінця декомунізації та десовєтизації політичної системи в Україні), відсутності реформованої судової системи як рівноправної третьої гілки влади, а також перебування засобів масової інформації під державним контролем (часто з боку колишньої партноменклатури незалежно від місця її перебування — в парламенті, уряді чи президентській адміністрації) — усе це спричинило значне розчарування і песимізм у суспільстві щодо тих явищ новітнього етапу розвитку України, які поєднуються у свідомості людей з такими поняттями, як «демократія», «реформи», «капіталізм», «президентська форма правління».

(Закінчення на 7-й стор.).

У центрі політичних дискусій не тільки у Верховній Раді, а й у наукових колах постали питання: якою буде Україна — президентською чи парламентською республікою? Чи є в тому якась різниця? Якщо так, то в чому її сенс для України? Різні політичні сили розпочали пошук недоліків і переваг кожної із форм державного правління — залежно від того, кому що вигідно. Бралося до уваги і те, що у фундаментальних працях науковців зі світовим іменем дедалі частіше можна було зустріти застереження приблизно такого змісту: «Досить дивним видається те, що деякі країни Східної Європи, а саме Росія і Польща, граються з вибором встановлення президентських режимів, тим часом як країни Латинської Америки демонструють серйозність сумнівів щодо наслідків президенталізму на їхньому континенті. Найбільша кількість сучасних стабільних демократій світу мають парламентарні форми правління». Досить чітко робився ними беззастережний висновок про суттєву кризу, яку переживає президенталізм з точки зору цінностей демократії.

На час написання цієї статті питання про вибір форми державного правління та її закріплення в новій Конституції України остаточно не вирішене. Конституційний процес увійшов у стадію узгодження позицій між різними гілками влади та її інститутами (Президентом, Кабінетом міністрів, Верховною Радою, органами судової влади), а також між різними політичними силами, як у парламенті, так і поза ним.

Процес узгодження остаточного тексту Конституції України на завершальному етапі конституційного процесу в Україні якраз і має остаточно визначити форму державного правління в Україні на етапі її переходу до демократичної системи. Скоріше за все це буде напівпрезидентська (або, якщо вигідно, — напівпарламентська) республіка. Іншими словами — змішана республіканська форма правління. Ступінь її «змішаності», тобто міра співвідношення президенталізму та парламентаризму, саме і визначить сутність української моделі переходу до демократичної системи.

Але незалежно від будь-якого акценту — чи то на президенталізмі, чи то на парламентаризмі — очевидним є те, що із прийняттям нової Конституції Україну можна буде визначати лише як країну, що є на переході до демократії. Її нова Конституція хоч і доповнить перелік конституцій «третьої чи четвертої хвилі» світової конституційної нормотворчості, проте вона ще не зможе бути занесена до переліку конституцій, що складають основу демократичних систем.

Нова Конституція України лише закладе підвалини для створення в майбутньому суспільства міцної демократії, для чого ще треба буде докласти багато зусиль і передовсім поверненню «лібералізованого авторитаризму». Не досить позбавити КПРС монополії на владу чи поміняти комуністів СРСР на будь-яких некомуністів України 90-х років, аби заявити, що Україна — демократична держава.

Демократія — не політичний режим, а спосіб управління державою з боку суспільства. Такі її складові елементи, як громадянське суспільство, політичне суспільство, верховенство права, державоздатний бюрократичний апарат, економічне суспільство та деякі інші не просто існують самі по собі, а створені та функціонують як взаємодіюча система. Це і є те, що має назву «демократична система».

Головна передумова можливостей створення міцної демократії в Україні є. Це сам факт існування незалежної держави. Тепер же решту п'ять головних зазначених вище взаєпов'язаних та взаємообумовлених чинників міцної демократії має бути створено. Зміцнення демократії вимагає, щоб у всіх названих п'яти сферах політика базувалася більше на консенсусі, ніж на волі більшості.

Залишається сподіватися, що нова Конституція України стане тривким підгрунтям не лише нашої державності як передумови зміцнілої української демократичної системи, а й усіх решти п'яти її елементів у взаємодії. А поки що зміст та характер завершального етапу конституційного процесу в Україні дозволяє визнати: Україна є на початку переходу до демократичної системи. Конституційне закріплення такого переходу може забезпечити його необоротність.

Сергій ГОЛОВАТИЙ,
народний депутат України,
кандидат юридичних наук.

Пишемо нову Конституцію України

ХЛІБА І СВОБОДИ!

У ЖИТТІ народу, так само як і в житті окремої людини, бувають такі моменти, такий винятковий збіг обставин, коли один вірний крок може докорінно поліпшити ситуацію і визначити сприятливі перспективи.
Нині Україна може одноактово опинитися на широкому шляху, що є найкоротшим і найлегшим для народу дороговказом до оптимального життя в умовах еволюційного і водночас динамічного розвитку. Ця перспектива абсолютно реальна, і залишається лише дивуватися, що її так довго сповиває туман повсюдно поширеного нерозуміння принципової та якісної відмінності капіталістичного і вихідного з нього правового суспільства.

Суспільство перетворюється на правове після усвідомлення того, як нестерпно дорого коштують для нього злидні. Правове суспільство починається законодавчим закріпленням права на життя як права на добробут, який забезпечує нормальне існування людини. У цьому його подібність до суспільства, що існувало в СРСР.

Розуміння того, де ми були вчора, де перебуваємо сьогодні, чому під прапором «Капіталізм, ринкова економіка, приватна власність» можна лише віддалятися від правового суспільства, розуміння того, що суспільство, яке існувало в СРСР, незрівнянно вище за капіталістичне, а правове суспільство незрівнянно вище за суспільство СРСР, неможливе в рамках нав'язуваних сьогодні, і правими і лівими, уявлень про вибір одного з двох — капіталізм або СРСР. Усе стає на місце після вирізнення головних ознак, які характеризують капіталізм, СРСР і правове суспільство.

ЕКОНОМІКА ТА ІДЕОЛОГІЯ КАПІТАЛІЗМУ, СРСР І ПРАВОВОГО СУСПІЛЬСТВА. Нагадаймо основні особливості економічної політики СРСР, сталінської економічної політики. Вона почалась із заперечення ленінської нової економічної політики (НЕП), що передбачала існування різних видів економіки і власності і побудована як дзеркальне відбиття капіталістичної економіки: приватна власність на засоби виробництва — колективна власність, ринкова економіка — планова економіка.

Правове суспільство, що виникло за останні десятиріччя і розвивається у багатьох країнах світу від Австралії, Австрії, Бельгії... й до Швейцарії, Швеції та Японії, характеризується різноманітністю і рівноправністю всіх видів економіки і власності. Їх співвідношення визначається конкретними умовами і прагненням до якнайкращого — оптимального результату, до якнайбільшої ефективності. Економіка правового суспільства увібрала в себе все корисне з економік і СРСР, і капіталізму, і в результаті якісно відрізняється від них, на голову вища за них.

Уже тому і праві і ліві повинні закликати народ до свободи економічного життя правового суспільства, а не в різні від неї боки: одні — в капіталістичний, інші — в антикапіталістичний. Замість цього одні звинувачують інших в антинародній політиці...

Помилка і тих, і інших полягає в тому, що вони не вміють або не бажають з міркувань, які не мають нічого спільного з інтересами народу, розрізняти капіталістичне і правове суспільство.

Точнісінько так само, як економічне, ідеологічне життя СРСР і капіталізму характеризується монополізмом і протистоянням: комунізм, колективізм, антикапіталізм — антикомунізм, індивідуалізм, капіталізм.

Ідеологія правового суспільства — різноманітність і рівність усіх видів і форм ідей. Ненав'язливість, терпимість, довіра до людей, розуміння того, що люди різні, що «на любов і смак товариш не всяк». Аби був вибір, та якнайбагатший, а життя люди й самі зуміють обрати найкраще.

Таким чином, прапор правового суспільства — «Різноманітність і рівність усіх видів і форм економіки, власності, ідеології». Або коротше — «Свобода і рівність».

Саме проти цього принципу, хоч як це на перший погляд дивно, виступають ліві.

Лівим важко усвідомлювати, що економічна свобода — це і індивідуальне ведення господарства, це й використання найманої праці: ви, фермер, маєте право і можливість запросити мене, а я маю право й можливість заробити. Це й необмеження законно заробленого достатку-багатства. Вони не розуміють, що відсутність економічної свободи породжує мертвотність пасивності й байдужості, що байдужість громадян — це травневий день, іменини серця для номенклатури й чиновництва. Вони не розуміють, що їх побоювання багатих, хоча б і завдяки непересічному розумові, енергії, золотим рукам, талантові і здібностям — то побоювання чиновника, який розуміє, що багатий від нього незалежний. Вони не розуміють, що відсутність економічної свободи позбавляє суспільство динамізму й ефективності. Вони не розуміють, що саме це й привело, зрештою, до застою, а згодом і до розвалу СРСР.

І, до речі, перебудова народилася під гаслом «Прискорення». Народ захоплено сприйняв це гасло. Адже активність, динамізм, розкутість, свобода були настійними потребами життя. Та... ліві й тоді заперечували необхідність економічної свободи, а іншого рецепту прискорення не було. Кінець відомий.

За свободу, кажучи загалом, — так! А от зокрема...

Обмеженість, однобокість, спрощенство, примітивізм — усе це родимі плями сталінізму. Вони в'їлися в його послідовників, всерйоз і надовго. Школу НЕПу вони не проходили. Це їм не задавали.

ЕКОНОМІКА ТА ІДЕОЛОГІЯ УКРАЇНИ сьогодні — то суміш економік та ідеологій капіталізму та СРСР. Нинішній прапор України: «Капіталізм, ринкова економіка, приватна власність». Під цим прапором Україна ніколи не вийде до нормального життя.

Її прапором має стати прапор правового суспільства: «Різноманітність і рівність усіх видів і форм економіки, власності, ідеології».

Та зміни прапора замало. Для вирулювання на шлях, який веде до добробуту правових країн, крім цього, потрібна початкова енергія. П'ять років тому цю енергію народ мав — у вигляді матеріального забезпечення права на життя. Тоді було достатньо обрати вірний прапор...

Замість того праві-реформатори, «з полегкістю надзвичайною в думках», переплутавши правове суспільство з капіталізмом, по-перше, без зайвих церемоній, одноактово пограбували народ, а потім рушили «туди, не знаю куди» — у бік, прямо протилежний від правового суспільства.

Забране має бути повернуте народові негайно і одноактово, по-перше, як застарілий і ганебний борг і, по-друге, як умова, необхідна для руху до правового суспільства, до добробуту всіх і кожного.

За права, кажучи загалом, — так! А от зокрема... почали з того, що відняли в народу право на життя...

ПРАВО НА ЖИТТЯ ЗА КАПІТАЛІЗМУ І У ПРАВОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ. Капіталізм — це суспільство, що грунтується на засаді рівних можливостей. Усім надано рівні можливості бути або багатим, або бідним, або жебраком. «Рівні можливості» — то є найнебезпечніший для людства вид зрівнялівки. Він зрівнює всіх у праві стати жебраком, у тому числі й багатих: від торби не зарікайся.

Капіталізм безперервно поділяє людей на багатих і бідних і доводить цей поділ до краю, до непримиренності. Непримиренність багатих породжує революції, непримиренність бідних — контрреволюції і т.д. з неминучістю припливів і відпливів. Капіталістичне суспільство не в змозі вийти на шлях еволюційного розвитку.

Капіталізм не забезпечує захист від злиднів, тобто не забезпечує найперше право людини — право на життя. Суспільство, що не забезпечує перше право, не може забезпечувати і ніяке інше. Це суспільство безправ'я Це суспільство, де править не закон, а сила. Це злочинне суспільство.

Так жити не можна!

Перехід від капіталізму до правового суспільства — це перехід від права сили до сили права.

ПРАВОВЕ СУСПІЛЬСТВО відмовляється від засади рівних можливостей як такої, що не забезпечує право бути ситим.

Правове суспільство починається із законодавчого закріплення права на життя, як права на безперечний захист будь-кого від злиднів, як права на достаток, що забезпечує нормальне існування людини.

Кожне суспільство, що зробило цей крок, засвідчує тим самим, що воно усвідомило величезний історичний досвід конфліктів, потрясінь, заворушень, страйків, повстань, революцій, воєн, що воно усвідомило, які непосильно дорогі для суспільства злидні.

Свобода економічного життя й соціальний захист, здійснювані протягом останнього десятиріччя в багатьох країнах Заходу, забезпечили швидке зростання рівня та якості життя, падіння злочинності і, що пречудово, мирне співіснування людей, чиї достатки відрізняються в сотні й тисячі разів.

Це факт фундаментального значення. Він є критерієм нової для людства істини: непримиренність багатих і бідних — не назавжди, їхній компроміс можливий, еволюційний шлях розвитку існує. І, більше того, цей факт визначає допустимі межі розділення людей за їх достатком. Нижня межа — достаток, який забезпечує право на життя. Верхня межа може бути в тисячі разів вища. Практично це означає, що верхня межа законно набутого достатку не повинна бути обмежена.

Нижня межа забезпечує суспільству мир, злагоду, сталість, стабільність, забезпечує його еволюційний розвиток. Відсутність верхньої межі забезпечує ефективність суспільства, його динамізм.

Практика правових держав дозволяє сформулювати основоположну засаду правового суспільства у такій формі: «КОЖНОМУ — ДОСТАТОК, ЯКИЙ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ПРАВО НА ЖИТТЯ. ВСІМ — ЕКОНОМІЧНА ТА ІДЕОЛОГІЧНА СВОБОДИ»

Або коротше: «Всім — хліб і свободу!»

Ця засада, оптимізуючи відносини між багатими і бідними, стимулюючи ефективну працю, автоматично оптимізує всі форми і види життя суспільства.

Саме ця засада повинна бути на прапорі тих, хто прагне жити в благополучній країні.

КОНСТИТУЦІЯ. Устрій суспільства цілком і повністю визначається основоположною засадою, що виражає ставлення суспільства до головного права — права на життя і головної свободи — економічної, що визначає можливості людини законно, але найрізноманітнішими способами поліпшувати своє життя.

Кожна держава, Конституція якої грунтується на засаді правового суспільства, незалежно від її початкового стану і рівня багатства стає на найкоротший шлях до суспільства злагоди та ефективної економіки, стає на шлях еволюційного і водночас динамічного розвитку матеріального життя народу.

Саме така Конституція потрібна народові України. Для того, щоб вона такою стала, потрібно й достатньо доповнити статтю 1 опублікованого проекту Конституції. При цьому вона набуває вигляду:

СТАТТЯ 1

«УКРАЇНА Є СУВЕРЕННОЮ І НЕЗАЛЕЖНОЮ, ДЕМОКРАТИЧНОЮ, СОЦІАЛЬНОЮ, ПРАВОВОЮ ДЕРЖАВОЮ. УСІМ ГРОМАДЯНАМ УКРАЇНИ ГАРАНТОВАНО ДОСТАТОК, ЯКИЙ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ПРАВО НА ЖИТТЯ, ЕКОНОМІЧНУ ТА ІДЕОЛОГІЧНУ СВОБОДИ».

При цьому відпадає потреба в цілому ряді декларативних статей проекту, що стосуються прав і свобод громадян.

ВИСНОВКИ

Батько й мати нікого зі своїх дітей без хліба не залишать. Якщо хліб є, звичайно.

А Батьківщина — Вітчизна-мати? Якщо держава заявляє: «На хліб немає грошей!», — то тим самим вона заявляє, що сукупний доход суспільства мізерно малий, що держава зліденна, а її керівники — банкрути. Чи не так?

Нова Конституція повинна дозволити народові мирним шляхом прокласти дорогу до царства свободи. Для цього потрібні голови тим, хто її пише і приймає. Якщо таких не знайдеться, народ повинен узяти створення Конституції у свої руки, а саме на референдумі затвердити завдання законодавчій владі здійснити розробку нової Конституції на основі засади правового суспільства: «Кожному — достаток, який забезпечує право на життя. Всім — економічна та ідеологічна свободи». Саме ця засада забезпечить не на словах, а на ділі найкоротший і найлегший шлях до добробуту і правової держави.

Юрій ВОЛОГЖАНИНОВ,
доктор фізико-математичних наук.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про промислово-фінансові групи в Україні

Постанова Верховної Ради України

Про введення в дію Закону України «Про промислово-фінансові групи в Україні»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Закон України «Про промислово-фінансові групи в Україні» ввести в дію з дня опублікування.

2. Кабінету Міністрів України до 15 червня 1996 року:

затвердити Положення про створення (реєстрацію), реорганізацію і ліквідацію ПФГ;

внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції про приведення у відповідність з Законом України «Про промислово-фінансові групи в Україні» законодавчих актів, а також привести у відповідність з зазначеним Законом рішення Кабінету Міністрів України та забезпечити внесення змін і доповнень міністерствами і відомствами до їх нормативних актів.

Голова Верховної Ради України
О. МОРОЗ.

м. Київ, 21 листопада 1995 року.

Цей Закон визначає порядок створення, реорганізації і ліквідації промислово-фінансових груп в Україні, транснаціональних промислово-фінансових груп, а також фінансово-економічні умови їх діяльності.

Стаття 1. Визначення термінів

Терміни, що вживаються в цьому Законі, мають таке значення:

1. Промислово-фінансова група (ПФГ) — об'єднання, до якого можуть входити промислові підприємства, сільськогосподарські підприємства, банки, наукові і проектні установи, інші установи та організації всіх форм власності, що мають на меті отримання прибутку, і яке створюється за рішенням уряду України на певний термін з метою реалізації державних програм розвитку пріоритетних галузей виробництва і структурної перебудови економіки України, включаючи програми згідно з міждержавними договорами, а також виробництва кінцевої продукції.

2. Головне підприємство ПФГ — підприємство, створене відповідно до законодавства України, яке виготовляє кінцеву продукцію ПФГ, здійснює її збут, сплачує податки в Україні і офіційно представляє інтереси ПФГ в Україні та за її межами. Головне підприємство ПФГ втрачає право на будь-які пільги з питань оподаткування, яке воно мало або може мати згідно з чинним законодавством України.

3. Учасник ПФГ — підприємство, банк або інша наукова і проектна установа, організація, створена згідно з законодавством України, чи іноземна юридична особа, що входить до складу ПФГ, виробляє проміжну продукцію ПФГ або надає банківські та інші послуги учасникам і головному підприємству ПФГ і має на меті отримання прибутку.

4. Кінцева продукція ПФГ — продукція, включаючи науково-технічну документацію та інші об'єкти права інтелектуальної власності, з метою виробництва якої створюється ПФГ.

5. Проміжна продукція ПФГ — продукція, включаючи науково-технічну документацію та інші об'єкти права інтелектуальної власності, яка виробляється учасником ПФГ, використовується для виробництва кінцевої продукції ПФГ і реалізується виключно іншому учаснику або головному підприємству ПФГ. При реалізації такої продукції за межами ПФГ ця продукція проміжною не вважається.

6. Президент ПФГ — керівник головного підприємства ПФГ.

7. Транснаціональна ПФГ — ПФГ, до складу учасників якої входять українські та іноземні юридичні особи.

8. Внутрішня ціна ПФГ — ціна, за якою реалізується проміжна продукція ПФГ.

9. Ініціатори створення ПФГ — підприємства, наукові і проектні установи, банки, інші установи та організації всіх форм власності, які мають на меті отримання прибутку і відповідно до цього Закону, Цивільного кодексу України та інших актів законодавства уклали Генеральну угоду про сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ.

10. Уповноважена особа (особи) ініціаторів створення ПФГ – фізична особа (особи), яка має у встановленому порядку оформлене доручення ініціаторів представляти в Кабінеті Міністрів України проект створення ПФГ.

11. Реорганізація ПФГ — зміна головного підприємства ПФГ, перезатвердження переліку кінцевої продукції ПФГ та (або) перезатвердження складу учасників ПФГ, що потребує внесення змін до Генеральної угоди.

Стаття 2. Головне підприємство і учасники ПФГ

1. Головне підприємство і учасники ПФГ зберігають статус юридичної особи, а також незалежність у здійсненні виробничої, господарської і фінансової діяльності відповідно до цього Закону та укладеної Генеральної угоди про сумісну діяльність.

ПФГ та головне підприємство і учасники ПФГ створюються та діють з дотриманням вимог законодавства України, в тому числі і законодавства про обмеження монополізму та недобросовісну конкуренцію.

У складі ПФГ може бути тільки одне головне підприємство.

2. ПФГ не має статусу юридичної особи. Право діяти від імені ПФГ має виключно головне підприємство ПФГ.

3. Головне підприємство і учасники ПФГ укладають Генеральну угоду про сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ, яка підлягає затвердженню постановою Кабінету Міністрів України.

Генеральна угода про сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ включає:

назву ПФГ;

перелік затверджених у встановленому законодавством порядку державних програм, з метою реалізації яких створюється ПФГ;

визначення головного підприємства ПФГ;

кандидатуру президента ПФГ, його права і обов'язки, порядок звільнення з посади;

перелік учасників ПФГ;

перелік кінцевої продукції ПФГ;

термін дії Угоди;

інші умови, передбачені законодавством, та ті, які визнають необхідними ініціатори створення ПФГ.

Угода набирає чинності з дня прийняття Кабінетом Міністрів України постанови про створення (реєстрацію) ПФГ.

4. Головне підприємство або учасник ПФГ не несе відповідальності за зобов'язаннями держави. Держава не несе відповідальності за зобов'язаннями головного підприємства або учасника ПФГ.

5. Головне підприємство ПФГ не несе відповідальності за зобов'язаннями учасників ПФГ, учасники ПФГ не несуть відповідальності за зобов'язаннями головного підприємства ПФГ, якщо інше не обумовлено двосторонніми договорами, гарантіями, Генеральною угодою.

6. Підприємство, установа, організація можуть бути головним підприємством чи учасником тільки однієї ПФГ.

У складі ПФГ може бути тільки один банк.

7. Головним підприємством ПФГ не може бути торговельне підприємство, транспортне підприємство, підприємство в сфері громадського харчування, побутового обслуговування, матеріально-технічного постачання, банк, фінансово-кредитна установа.

Створення ПФГ забороняється у сфері торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування населення, матеріально-технічного постачання, транспортних послуг.

8. Взаємні зобов'язання головного підприємства ПФГ і учасників ПФГ щодо виробництва кінцевої продукції ПФГ, а також взаємні зобов'язання учасників ПФГ щодо виробництва проміжної продукції ПФГ оформлюються Генеральною угодою про сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ і двосторонніми угодами про поставки проміжної продукції (або надання відповідних послуг). Цими угодами визначається взаємна відповідальність сторін за порушення зобов'язань. Спори, які можуть виникати між сторонами, вирішуються арбітражним судом у встановленому законодавством порядку.

Стаття 3. Порядок створення ПФГ

1. Рішення про створення (реєстрацію) об'єднання та надання йому статусу ПФГ приймається Кабінетом Міністрів України з метою реалізації державних програм розвитку пріоритетних галузей виробництва і структурної перебудови економіки України, затверджених законами або постановами Верховної Ради України, і оформлюється постановою.

2. Питання про створення ПФГ порушує перед Кабінетом Міністрів України уповноважена особа (особи) ініціаторів створення ПФГ, яка подає на ім'я Прем'єр-міністра України такі документи:

доручення ініціаторів створення ПФГ на право уповноваженої особи представляти в Кабінеті Міністрів України проект створення ПФГ;

Генеральну угоду про сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ, підписану всіма ініціаторами створення ПФГ;

техніко-економічний проект обгрунтування створення ПФГ;

висновки відповідного галузевого міністерства чи відомства України, Фонду державного майна України, Антимонопольного комітету України щодо доцільності створення ПФГ, стосовно техніко-економічного обгрунтування та Генеральної угоди;

документ про перерахування до Державного бюджету України державного мита за прийняття проекту створення ПФГ до розгляду Кабінетом Міністрів України однієї тисячі розмірів установленого чинним законодавством неоподатковуваного мінімуму доходів на місяць.

3. Кабінет Міністрів України приймає до розгляду проекти створення ПФГ за умов розрахункового обсягу реалізації кінцевої продукції ПФГ, еквівалентній сумі в сто мільйонів доларів США за рік, починаючи з другого року після створення ПФГ. Цей строк може бути продовжено окремою постановою Кабінету Міністрів України у разі створення ПФГ для виробництва новоосвоюваних видів кінцевої продукції та з довгостроковим циклом виробництва.

4. Кабінет Міністрів України зобов'язаний розглянути проект створення ПФГ і прийняти рішення про створення (реєстрацію) ПФГ, яке оформлюється постановою Кабінету Міністрів України, або про відмову в створенні (реєстрації) ПФГ, яке оформлюється протокольним рішенням Кабінету Міністрів України, у тримісячний термін — у разі розгляду проекту за участю українських головного підприємства і учасників ПФГ;

у шестимісячний термін — у разі розгляду проекту транснаціональної ПФГ.

У разі неприйняття Кабінетом Міністрів України у встановлені терміни рішення стосовно проекту про створення (реєстрацію) ПФГ відповідні посадові особи Кабінету Міністрів України несуть дисциплінарну відповідальність. Одночасно уповноважена особа ініціаторів створення ПФГ має право зняти проект створення ПФГ з розгляду. Сплачене державне мито підлягає поверненню у безспірному порядку згідно з виконавчим написом, вчиненим у державній нотаріальній конторі.

5. Постановою Кабінету Міністрів України про створення (реєстрацію) ПФГ повинні бути затверджені:

Генеральна угода про сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ;

назва ПФГ;

перелік, затверджений у встановленому законодавством порядку, державних програм, з метою реалізації яких створюється ПФГ;

головне підприємство ПФГ;

президент ПФГ;

вичерпний перелік учасників ПФГ;

вичерпний перелік найменувань кінцевої продукції ПФГ;

термін, на який створюється ПФГ і який не може перевищувати терміну реалізації відповідної Державної програми;

інші умови відповідно до повноважень Кабінету Міністрів України у межах чинного законодавства.

6. Рішення про створення (реєстрацію) транснаціональної ПФГ приймається Кабінетом Міністрів України лише за умов попереднього укладення міждержавного договору, що підлягає ратифікації Верховною Радою України. Міждержавним договором про створення ПФГ повинні бути затверджені:

Генеральна угода про сумісну діяльність по виробництву кінцевої продукції ПФГ;

назва ПФГ;

головне підприємство ПФГ;

вичерпний перелік учасників ПФГ;

вичерпний перелік кінцевої продукції ПФГ;

термін, на який створюється ПФГ;

умови оподаткування головного підприємства і учасників ПФГ відповідно до законів України, гарантії від зміни податкового законодавства;

умови перетинання митного кордону для проміжної продукції ПФГ і гарантії від їх зміни.

7. Найменування ПФГ повинно містити словосполучення «промислово-фінансова група (ПФГ)».

Вживання словосполучення «промислово-фінансова група (ПФГ)» у назвах суб'єктів підприємницької діяльності, що реєструються не за нормами цього Закону, не дозволяється.

8. Порядок створення (реєстрації), реорганізації, ліквідації ПФГ встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Стаття 4. Пільги, що надаються головному підприємству і учасникам ПФГ

1. Оподаткування проміжної та кінцевої продукції ПФГ здійснюється згідно з чинним законодавством України.

2. Головне підприємство і учасники ПФГ звільняються від сплати вивізного (експортного) мита і митних зборів у разі експорту проміжної продукції.

3. Головне підприємство і учасники ПФГ звільняються від сплати ввізного (імпортного) мита і митних зборів у разі імпортування проміжної продукції.

4. На банки-учасники ПФГ не поширюються обмеження щодо внесків комерційних банків до статутних фондів інших підприємств і організацій, встановлені частиною четвертою статті 3 Закону України «Про банки і банківську діяльність», у частині інвестування коштів у розробку або розвиток і модернізацію виробництва кінцевої та проміжної продукції ПФГ.

Набуті банками корпоративні права власності та інші майнові права в цих випадках зберігаються за банками після реорганізації або ліквідації ПФГ.

5. Використання головним підприємством або учасником ПФГ пільг, наданих цією статтею, не для виробництва кінцевої і проміжної продукції ПФГ є ухиленням від оподаткування і тягне відповідальність згідно з чинним законодавством, а також є підставою для ліквідації ПФГ або виключення учасника ПФГ із складу ПФГ.

Стаття 5. Облік і звітність щодо кінцевої і проміжної продукції ПФГ

1. Головне підприємство і учасники ПФГ здійснюють окремий бухгалтерський облік і ведуть статистичну звітність щодо виробництва і реалізації кінцевої і проміжної продукції ПФГ згідно з законодавством України.

2. Внутрішні ціни ПФГ не можуть бути нижчими від собівартості продукції.

3. Державне регулювання цін на кінцеву продукцію ПФГ проводиться згідно з чинним законодавством України.

Державне регулювання цін на проміжну продукцію ПФГ не застосовується.

4. Реалізація проміжної і кінцевої продукції ПФГ шляхом бартерних операцій забороняється.

5. Банк-учасник ПФГ має право проводити кліригнгові заліки заборгованості платежів за проміжну продукцію між головним підприємством і учасниками ПФГ, а також між учасниками ПФГ.

6. Контроль та перевірку діяльності ПФГ здійснюють в межах своєї компетенції Кабінет Міністрів України, органи державної податкової інспекції, Національний банк України, Антимонопольний комітет України, інші державні органи, а також аудиторські організації.

Стаття 6. Реорганізація ПФГ

1. Виключення (вихід) головного підприємства або учасника ПФГ із складу ПФГ здійснюється шляхом прийняття постанови Кабінетом Міністрів України. Виключення (вихід) із складу ПФГ головного підприємства ПФГ тягне за собою реорганізацію ПФГ та її нову реєстрацію відповідно до статті 3 цього Закону.

На період реорганізації ПФГ у зв'язку з виключенням (виходом) із складу ПФГ головного підприємства ПФГ учасники ПФГ втрачають право на пільги, передбачені статтею 4 цього Закону.

У разі реорганізації державне мито за прийняття проекту реорганізації ПФГ до розгляду Кабінетом Міністрів України не сплачується.

2. Реорганізацію ПФГ шляхом виключення (виходу) головного підприємства або учасника ПФГ із складу ПФГ Кабінет Міністрів України може здійснювати у таких випадках:

за поданням Головної державної податкової інспекції України у разі більш як дворазового порушення норм статей 4 і 5 цього Закону;

припинення постановою або законом, прийнятими Верховною Радою України, виконання Державної програми, з метою реалізації якої відповідно до статті 3 цього Закону була створена ПФГ;

у зв'язку з неефективною реалізацією ПФГ відповідних державних програм.

Стаття 7. Ліквідація ПФГ

Ліквідація ПФГ здійснюється шляхом прийняття постанови Кабінету Міністрів України у випадках:

у зв'язку з закінченням затвердженого терміну її діяльності;

у зв'язку з неможливістю реорганізації ПФГ у випадках, передбачених статтею 6 цього Закону;

за ініціативою учасників ПФГ.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
і21 листопада 1995 року.

Одні працюють, інші — заробляють імідж

***ОСТАННІМ** часом у засобах масової інформації з'явився ряд публікацій про нецільове використання «чорнобильських» коштів. Що стосується наведених цифр, вони не викликають сумнівів, бо суми коштів, використаних не за призначенням, встановлено досвідченими фахівцями контрольно-ревізійних органів.*

Одначе коментарі, сам тон статей, їх спрямованість на певних людей і певні структури потребують з'ясування.

По-перше. Автори публікацій — відомі депутати з Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією — жодного стосунку до великомасштабної й докладної перевірки використання чорнобильських коштів, організованої за дорученням віце-прем'єр-міністра України В. Дурдинця за домовленістю з Комісією Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи, не мають. Перевірку провадили не вони і не з їх ініціативи. Навіщо ж таким солідним людям «озвучувати» те, що зробили інші? Адже загальновідомо, що сонце сходить не тому, що півень співає...

По-друге, як і належить у таких серйозних справах, Президія Кабінету міністрів розглянула підсумки перевірки на спеціальному засіданні. На керівників, які припустилися порушень, накладено адміністративні стягнення. І це законно, бо «використання коштів не за призначенням» аж ніяк автоматично не означає «зловживання», «розкрадання» тощо. Глава Житомирської облдержадміністрації А. Малиновський, наприклад, пояснював, що справді кошти вкладено в фінансування дороги в селі, куди відселено людей з другої зони. Раніше це не передбачалося. Але хіба не потрібна ця дорога? Нехай діти і люди похилого віку в багнюці плавають? Та й взагалі внесення протягом року якихось корективів до раніше накресленої програми будівництва в межах декількох відсотків загального обсягу — це звичайна справа. Але тут не виключена можливість антизаконних діянь.

Тому Президія Кабінету міністрів й дала відповідні доручення Генеральній прокуратурі, Службі безпеки й Міністерству внутрішніх справ: розібратися, виявити факти зловживань і покарати винних. І це законно, бо такі висновки можуть зробити, і такі дії можуть застосувати лише правоохоронні органи. І більше нікому такого права закони України не дають.

***ПОСТАЄ** логічне питання, на якій правовій основі досвідчені юристи із правової комісії виносять вироки людям, оголошують їх з екранів телевізорів і на сторінках газет? Не знають законів? Сумнівно.*

По-третє, під усе це «нена'взяливо» підводиться політична база, мовляв, «підступи лівих сил». Хоча автори публікацій чудово знають, що і в попередньому складі чорнобильської комісії, і в теперішньому є непорушне правило: не політизувати чорнобильські питання. Це святе, і робити на цьому політику — гріх.

Постає запитання до моїх колег-авторів: що, шановні, вирішили з допомогою плагіату підправити власний політичний авторитет, що похитнувся останнім часом? І не дивно, бо ваша «діяльність» вплинула на організовану злочинність, наче солідна порція дріжджів на тісто. Про це, до речі, переконливо свідчать факти, наведені у відомому вам листі Президента України до Верховної Ради України про «п'яту владу». Зміст цього листа, звичайно, таємний. Але там чітко викладено, що грабування України під вашим пильним наглядом успішно триває. З держави за останні роки спливло і спливає народного добра на десятки мільярдів, причому не карбованців, а доларів США.

Додайте до цього, що гучні справи, на яких було зроблено цей політичний авторитет, лопаються, наче мильні бульбашки.

Тут треба зазначити, що я не маю на увазі всіх членів названої комісії. Більшість із них чесно робить свою справу.

Але якби справа обмежувалася лише спробою підправити власний політичний авторитет. То, як кажуть, «чим би дитя не тішилося»...

***ЦІКАВО** ось що. Чому вперто замовчуються зловживання значно більших масштабів? Адже чорнобильська комісія не раз зверталася до Кабінету міністрів з цього приводу. І про це відомо нашим колегам з Комісії з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією. А може, в цьому й річ, що відомо?*

У грудні минулого року, наприклад, з Чорнобильського фонду було поцуплено «одним махом» близько 10 трлн. крб. Якщо навіть тисячу карбованців використано не туди, куди треба, — це вже аморально, як підкреслив на вищезгаданому засіданні Кабінету міністрів України Є. Марчук. Але ж 10 трлн. — це не «0,5% використаних коштів не за призначенням», про які так багато галасу. Це — відразу десята частина річного Чорнобильського фонду. Нині надворі травень 1996 року, тобто минуло півроку, а кошти в повному обсязі не повернуто. Таємницею залишається — хто це зробив і за чиєю вказівкою. Причому грубо порушено статтю 13 Закону України «Про Державний бюджет України на 1995 рік», згідно з якою: «Заборонити органам державної виконавчої влади України проводити перерозподіл асигнувань, передбачених у Законі України «Про Державний бюджет України на 1995 рік».

От би й розібратися моїм колегам — юристам за фахом, кого і якою мірою покарано за грубе й нахабне порушення другого за значенням після Конституції Закону України. Адже такі випадки непоодинокі. Свого часу такі «операції» з успіхом і безкарно «прокручував» в.о. віце-прем'єра Ю. Звягільський.

Як цього уникнути? Як проконтролювати процес розподілу і проходження чорнобильських коштів до самого низу? Перший крок зроблено — своїм Указом Президент України на прохання Комісії з питань Чорнобильської катастрофи підпорядкував відповідні управління облдержадміністрацій Мінчорнобилю України. Тобто з'явилася нарешті можливість контролю по вертикалі. Крім цього, є Закон України «Про правовий режим територій, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи», згідно зі статтею 6 якого: «...фінансування робіт для подолання наслідків Чорнобильської катастрофи здійснюється за рахунок державного бюджету України, а також інших фінансових надходжень.

Для цього в системі банків України створюється кредитно-фінансовий банк «Чорнобиль».

Закон чинний уже майже п'ять років, а банку немає. Не зацікавлені, бо хочуть маневрувати грошима, як «заблагорассудится». І перші ж спроби створити такий банк, щоб надійно контролювати проходження коштів хоча б за окремими програмами наражаються на шалений опір. Процес створення банку відбувається відкрито, гласно, під контролем Національного банку. Але галасу, натяків про чиєсь особисте збагачення...

Та жодного карбованця жоден з членів чорнобильської комісії там не мав, не має і мати не збирається. Це, до речі, найбільше і дратує моїх опонентів.

На парламентські слухання наша комісія внесла пропозиції: як вийти з такого становища, коли Президент України вніс подання державного бюджету на 1996 рік таке, що дає змогу фінансувати чорнобильські закони лише на 39%. І на наше прохання змінити таке подання (надруковане в «Голосі України») ні Президент, ні Верховна Рада України не відреагували. Що робити? Переписувати закони, ліквідувати зони, як пропоновано у висновках широко розрекламованої перевірки? Цитую дослівно: «Удосконалити законодавство України з питань соціального захисту постраждалого населення, з метою збереження лише тих пільг, які безпосередньо пов'язані з відшкодуванням державою шкоди, заподіяної чорнобильською катастрофою здоров'ю та майну громадян. Було б доцільно запровадити систему єдиних грошових компенсацій постраждалим громадян залежно від їх статусу;

уточнити перелік населених пунктів, розташованих на радіоактивно забруднених територіях, з урахуванням критеріїв визначення зон радіоактивного забруднення, передбачених статтею 2 Закону України «Про правовий режим територій, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи». Це означає: компенсації залишити лише для інвалідів, а зони перекроїти, як передбачалося відомою 600-ю постановою. Ви погоджуєтеся на таке, шановні ліквідатори і постраждалі «чорнобильці»?

Комісія категорично проти такого підходу. Чорнобильська комісія, уточнюю.

Тому ми й запропонували програму виходу із чорнобильської платіжної кризи. На наш погляд, вона реальна. Пропоновано, наприклад, реалізувати кілька тисяч недобудованих об'єктів на загальну суму в декілька десятків трлн. крб., зведення яких раніше розпочали за відомою всім постановою № 228 від 1990 року — аж близько 16 тисяч, тоді ми ще були багаті. А тепер стали бідні, сил не вистачає, перелік будов скорочено до 2,5 тисячі. Багато об'єктів стоять, гниють... Нехай і надалі стоять? Тоді через кілька років їх вартість зведеться нанівець...

А може, пустити їх на продаж, як зробив би справжній господар? Та під контролем відповідної банківської установи, щоб не одержати «дірку від бублика», яку отримала держава від проведення так званої приватизації багатьох і багатьох заводів, фабрик, портів, готелів, ресторанів і т.ін...

Але й тут — гвалт, «не пущать».

Чому? Не розібралися? Сумнівно.

Нагадаю ще один приклад. Наприкінці минулого року Президент України направив до Верховної Ради листа, в якому йдеться про величезні суми втрат, що їх зазнає держава через митні і податкові пільги для різних чорнобильських організацій. Загальна сума таких втрат лише за митними пільгами перевищила за 9 місяців 1995 року 415 млн. доларів США (лист Держмиткому № 11/1- 43/5 від 11.10.1995 р.). Перерахуйте, будь ласка, на валютний курс і вийде сума, що рівняється всьому річному Чорнобильському фондові. Уявляєте собі, шановний читачу, якби держава мала в бюджеті вдвічі більший Чорнобильський фонд? Та ми давно відселили б і Поліське, і взагалі другу зону, і вчасно виплачували б компенсації, і дітей всіх оздоровлювали б у кращих санаторіях, і інвалідів майже всіх автомобілями забезпечили... Або хоча б ці колосальні кошти розподіляли між абсолютною більшістю чорнобильців, а не через «междусобойчики», як це дозволяється нині чинною редакцією статті 61 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, що постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи». Це ж, за висловом відомого кіногероя — «Клондайк, Эльдорадо», коли через велику кількість дрібних чорнобильських організацій, підприємств «перекачують» величезні кошти, і використовують їх далеко не для надання допомоги людям, що страждають.

Логічно було б припинити цю вакханалію, навести порядок, відрегулювати це питання законодавчо. Що чорнобильська комісія і прагне робити, коли вносить пропозиції до змін основного чорнобильського закону.

А що ж наші колеги-автори? Підтримують? Де там! З'являється проект постанови Верховної Ради України за підписом членів тієї самої комісії, яка має бути зацікавлена в наведенні порядку, п.1 якого містить таке: «Відхилити проект закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» як такий, що погіршує становище постраждалих громадян». Не розуміють? Думаю, що добре розуміють.

Іще приклад. Стаття 30 нині чинного закону дозволяє дорослій людині супроводжувати на оздоровлення постраждалу дитину віком до 10 років за рахунок того самого Чорнобильського фонду. Причому ця доросла людина не обов'язково має бути одним з батьків дитини і не обов'язково «чорнобильцем»... Можна лише уявити собі, скільки бабусь, дідусів, тьоть, дядьків,.. які й «не нюхали» Чорнобиля, оздоровилися за рахунок... та врешті решт за рахунок справжніх «чорнобильців», бо зайвих коштів — немає. То ж раніше на союзний бюджет розраховувалось. Але — і тут «не пущають» наводити порядок. Знову не зацікавлені?.. А може, навпаки?

Далі. Після вибуху на ЧАЕС минуло 10 років. Але чим далі від цієї сумної дати, тим більше й більше з'являється тих, хто хоче зробити собі посвідчення постраждалого або ліквідатора. Та Бог з ними, якби були зайві кошти. Крім того, в цій масі «бажаючих» поступово розчиняються справжні ліквідатори, знижується їх статус, затримуються виплати... Свого часу суди почали інтенсивно «штампувати» «ліквідаторів» і «постраждалих», посилаючись на свідчення лише двох свідків. Щоб припинити цей «розгул», Кабінет міністрів України своїм Розпорядженням за № 404 від 6.06.1995 р. вніс зміни до відомої постанови № 501 «Про порядок видачі посвідчень особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», згідно з яким остаточне рішення під час розгляду спірних питань залишається не за судом, а за спірною комісією Мінчорнобиля України. Комісія відмовила більш як тисячі «бажаючим» одержати звання ліквідатора і у 250 лжеліквідаторів забрала посвідчення.

У відповідь — гвалт, «відривають від годівничок». Реакція тих самих авторів була оперативна. З'являється вимога до високих посадових осіб за № 06- 19/9-231 від 20.04.1996 року, зміст якої: повернути право судам остаточно вирішувати — надавати звання ліквідатора чи ні. Вирішувати, часто навіть не знаючи, де саме цей самий Чорнобиль. Одне слово, «Дайош нових ліквідаторів і постраждалих!» Не розуміють, що роблять? Думаю, що розуміють... Розуміють і інші, хто гріє на цьому руки, і ті, хто встиг незаконно присмоктатися до чорнобильського корита, і ті, кого мучить спрага, і вони будь-що хочуть до цього корита... Одне слово, охочих достатньо. У своєму «рвении» вони готові піти на ліквідацію відповідних державних структур, які знають чорнобильську проблему. Посилаюся знову на вищезгаданий проект постанови Верховної Ради України: «Відповідно до ст. 114 — 5 п. 7 — 1 Конституції України, ст.24 п.5 Конституційного договору звернутися до Президента України щодо ліквідації Міністерства у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, передавши його функції управлінню з надзвичайних ситуацій та Міністерству соціального захисту населення».

Мета зрозуміла: розтягти чорнобильську проблему по різних відомствах, щоб нікому було займатися мільйонами постраждалих і ліквідаторів. І навіщо врешті-решт їм ці мільйони людей, коли в каламутній воді багатовідомчої підпорядкованості чорнобильської проблематики з'являється безмежна можливість добре влаштуватися номенклатурній і навколономенклатурній братії?

***ТОМУ** й чиниться шалений тиск на чорнобильську комісію, тому і використовуються бузувірські методи шантажу, в тому числі й політичного.*

На парламентських слуханнях до 10-ї річниці чорнобильської катастрофи я доповідав, що з самого початку діяльності нового складу комісії ми вирішили «не греметь кастрюлями», а працювати. І наводити порядок. Комусь це не подобається... Що ж, так і має бути. Як і в будь-якій серйозній справі. А відповідальність держави за долю 3,5 мільйона «чорнобильців» — справа таки серйозна.

Володимир ЯЦЕНКО,
голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи.

***ПРОТЯГОМ** минулого року наша парламентська Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією отримала десятки листів, скарг, заяв, у яких постраждалі від Чорнобильської катастрофи громадяни скаржилися на те, що не можуть придбати ліки, оздоровити дітей, переселитися із забруднених радіацією зон. На всі їхні поневіряння коридорами влади чиновники відповідали: «Нема коштів».*

А тим часом до комісії надходила інформація про зловживання, розтринькування коштів, виділених на ліквідацію наслідків Чорнобильської катастрофи та на соціальний захист громадян, зокрема дітей. Йшлося про те, що бюджетні кошти Чорнобильського фонду спрямовували не на виконання цільових чорнобильських програм, а «сплавляли» на депозитні рахунки та до статутних фондів комерційних банків, на пільгові кредити комерційним структурам. Називалися і конкретні прізвища впливових людей, котрі були зацікавлені в цих процесах, у тому числі й народного депутата з постійної Комісії з питань Чорнобильської катастрофи. А невдовзі до нас по допомогу звернувся головний консультант цієї комісії Володимир Усатенко, з ініціативи якого (а не керівництва чорнобильської комісії, як декотрі це сьогодні хочуть подати) і було прийняте урядове рішення про проведення перевірок дотримання чорнобильського законодавства.

Ось у такій ситуації наша Комісія з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією у грудні 1995 року прийняла рішення провести спільно з Генеральною прокуратурою, МВС, КРУ Мінфіну України перевірку дотримання чорнобильського законодавства та цільового використання коштів, виділених на ліквідацію наслідків аварії та соціальний захист постраждалих громадян, посадових зловживань у цій сфері.

Те, що вдалося встановити внаслідок цих перевірок, не може не шокувати, особливо у час «круглої» дати — 10-річчя з дня чорнобильської трагедії. Ці результати ми доповідали на спеціальному розширеному засіданні нашої комісії з участю представників засобів масової інформації. Отже, численні факти зловживань у використанні коштів стали відомі громадськості. Тому в цій статті обмежимося лише фактами, так би мовити, загальнодержавного масштабу й конкретними прізвищами конкретних державних мужів, котрі, попри всі викриття і звинувачення, і до сьогодні залишаються в тіні. А народ, і щонайперше «чорнобильці», мають знати своїх «благодійників» поіменно.

Перефарбовані

Цього разу вони «засвітилися» на «бенкеті» довкола чорнобильської чуми

Протягом 1992-95 років, незважаючи на те, що цільові чорнобильські програми не виконували, бюджетні кошти Чорнобильського фонду систематично використовували не за призначенням, спрямовували на депозитні рахунки та до статутних фондів комерційних банків, надавали пільгові кредити комерційним структурам.

За даними Міністерства статистики за 1995 рік, внески до фонду для здійснення заходів щодо ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи становили 102,6 трлн. крб. Видатки становили 94,9 трлн. крб., 7,7 трлн. крб. з Чорнобильського фонду незаконно вилучено.

За звітними даними Мінчорнобиля України, загальні витрати за статтею затрати за 1995 рік становили 94,125 трлн. крб. Різниця зі звітними даними Мінстату становить 775 млрд. крб.

Тільки за період 1995 року майже в усіх областях України виявлено факти розкрадання та нецільового використання коштів фонду, виділених на оздоровлення дітей.

Під виглядом постраждалих чорнобильських дітей їдуть на оздоровлення дорослі, що не мають статусу постраждалих осіб. Лише вибірковими перевірками встановлено, що допущено незаконні витрати коштів, наданих на оздоровлення дітей, в сумі 67,5 млрд. крб.

І це тоді, коли в усіх областях України оздоровлено лише 30 відсотків постраждалих дітей.

***СЬОГОДНІ** багато хто «набирається сміливості» поговорити про розтринькування, розкрадання чорнобильських коштів у загальних рисах, «забуваючи», що за кожним таким порушенням стоїть конкретний державний чиновник, який і має за все це відповідати.*

Наприклад, встановлено факти зловживань посадових осіб під час неодноразових виїздів у зарубіжні круїзи за путівками, виділеними в 1992-94 роках для «чорнобильців» — співробітників органів внутрішніх справ Київської області. Під виглядом співробітників за безплатними путівками за кордон виїжджали посадові особи різних міністерств та відомств, прокуратури, податкової інспекції, Кабінету міністрів України та інші, а також ті, які не мали статусу постраждалих та ліквідаторів Чорнобильської катастрофи. Серед них тодішній заступник Мінчорнобиля В. Холоша, заступник завідувача відділу Кабміну П. Михайлюк.

Побували в цих безплатних оздоровчих круїзах більш як 15 керівників місцевої влади, здебільшого представники Президента України в районах Київської області на чолі з І. Капштиком, прокурор цієї області В. Калюжний, його заступники В. Васько, Ю. Полтавець, С. Литвинчук та їхні підлеглі прокурорські працівники Ю. Голуб, В. Федоренко, О. Гошовський, В. Смоляр, заступник голови Київського обласного суду А. Гнатенко, генерали міліції О. Міщенко, В. Тяжлов, полковник С. Зорін та когорта інших.

Всього в 1992—1994 роках у складі організованих УВС Київської області груп безплатні круїзи здійснили 471 чоловік, у тому числі майже третина з них не були працівниками міліції.

46 осіб, які здійснили безплатні круїзи, не мали посвідчень учасників ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи.

Проти цих осіб Генеральна прокуратура 17 січня ц. р. порушила кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч.1 ст. 165 КК (зловживання владою). Та не думаємо, що хто-небудь із них сяде на лаву підсудних. Колишні керівники правоохоронних органів, і передовсім Генеральної прокуратури, свідомо запізнилися вжити передбачені законом заходи (хто порушить проти себе справу?), незважаючи на те, що ще влітку 1994 року про ці факти ми повідомляли в засобах масової інформації і офіційно — Генеральному прокуророві України В. Дацюку. За цей час відбулося три амністії, а в квітні ц. р. оголошено ще одну, з нагоди десятої річниці катастрофи на Чорнобильській АЕС. Минули строки давності притягнення цих осіб і до дисциплінарної відповідальності. Так і «керуватимуть». Абсолютна більшість «лжеліквідаторів» залишилася у своїх керівних кріслах...

У ході перевірок встановлено 7712 випадків переплат на загальну суму майже 90 млрд. крб., приписок та інших порушень під час здійснення розрахунків за виконані роботи на загальну суму 14 млрд. крб.

Вкрай малоефективно використовують кошти фонду, виділені на фінансування наукової діяльності. Уявіть собі, що протягом чотирьох років не впроваджено жодної розробки на сільськогосподарську тематику, над якими працювало НВО «Прип'ять». Досі не розроблено відповідного порядку користування унікальним чорнобильським науковим полігоном, Україна не отримує прибутків за роботу в зоні відчуження зарубіжних науковців. Мало того, значна частина інформації, здобута під час наукових досліджень, у тому числі і в зоні відчуження, «відпливає» за кордон.

Звісно, що за всього цього постає закономірне запитання: чому могли статися ці та інші «викрутаси» з чорнобильськими коштами, коли в нас є стільки відомств й організацій, покликаних стояти на сторожі інтересів «чорнобильців». Певну відповідь на ці запитання вдумливому читачеві дадуть ось такі факти.

***КОЛИ** наша комісія розпочала відповідну перевірку, до нас не раз звертався голова Комісії Верховної Ради України з питань Чорнобильської катастрофи В. Яценко з проханням не робити її, мотивуючи тим, що перевірку Мінчорнобиля уже проводили, у принципі все гаразд і таке інше. І хоча ми на це не зважили, та така поведінка голови комісії, зауважте, колишнього першого секретаря Коростенського міськкому КПУ (нині члена депутатської фракції «Комуністи України за соціальну справедливість і народовладдя»), по правді кажучи, насторожила.*

30 січня ц. р. наша комісія адресувала міністру Мінчорнобиля України В. Холоші (тому самому, що був у круїзі) лист з пропозицією надіслати в комісію звітність міністерства за 1992—1995 роки, дані про будівництво, перелік наукових досліджень, суму коштів, наданих на них, і результати їх впровадження на практиці, бюджет Мінчорнобиля за минулий рік, кошторис витрат, список осіб із зазначенням посад і місця проживання, яким надавався статус ліквідаторів рішенням комісії Мінчорнобиля і за рішенням суду, та провести перевірку використання коштів, виділених на оздоровлення дітей, постраждалих від чорнобильської аварії.

Однак виконувати рішення нашої комісії В. Холоша не поспішав, незважаючи на те, що відповідно до чинного законодавства воно є обов'язковим для виконання посадовою особою (ст. 25 Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», ст. ст. 8, 10 Закону «Про постійні комісії Верховної Ради України»), а його невиконання або ненадання (відмова) інформації передбачає відповідальність (ст. ст. 5, 8 Закону «Про боротьбу з корупцією»).

На запитання про те, чому таку позицію зайняв міністр В. Холоша, відповідь дає лист В. Яценка, написаний 16 лютого ц. р. до нашої комісії у стилі минулих компартійних часів: «На думку Комісії з питань Чорнобильської катастрофи, проводити зараз нову перевірку Мінчорнобиля України та цільового використання коштів Чорнобильського фонду не є доцільним...»

Закінчується лист майже ультиматумом: «Крім того, Комісія з питань Чорнобильської катастрофи є профільною з зазначених питань і без консультацій з нею, і взагалі без її відома, розпочинати роботу не є етичним».

Дивно, що В. Яценко, апелюючи до неписаних етичних норм, забув про писані і прийняті ним самим закони, зокрема про положення Закону «Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю», яке надає право нашій комісії робити перевірки самостійно, а також доручати проведення перевірок іншим органам і посадовим особам.

Можемо (про всяк випадок) нагадати колезі В. Яценку і ст. 5 Закону «Про боротьбу з корупцією», яка забороняє посадовій особі неправомірно втручатися, використовуючи своє посадове становище, у діяльність інших державних органів чи посадових осіб з метою перешкодити виконанню ними своїх повноважень.

Можливо, така «забудькуватість» двічі законодавця (В. Яценко був народним депутатом України і минулого скликання) пояснюється його зацікавленістю у створенні комерційного банку «Корн»—«Вітчизна» та особливим порозумінням» з міністром Холошею? Міркуйте самі. Торік 10 жовтня комісія на чолі з В. Яценком на прохання В. Холоші та голови правління «Корну» оперативно приймає рішення «вважати доцільним створення банківської установи з обслуговування чорнобильської програми на базі АБК «Корн» і звернулася до уряду та Нацбанку «про сприяння розвитку вказаного банку». І тут же миттєво кілька державних підприємств з відомства В Холоші — НВО «Прип'ять», «Чорнобильліс», «Чорнобильводексплуатація» — переказують банкові «Корн» 37, 5 млрд. бюджетних карбованців. Генеральна прокуратура, КРУ Мінфіну, Головна податкова інспекція, перевіривши за дорученням нашої комісії законність перерахування цих сум, дійшла однозначного висновку, що ці гроші було перераховано до статутного фонду банку «Корн» протизаконно.

Прокуратура Київської області внесла подання генеральному директорові НВО «Прип'ять» С. Козакову та приписи керівникам «Чорнобильлісу» і «Чорнобильексплуатації» з вимогою повернути перераховані кошти в сумі 37,5 млрд. крб. з банку «Корн» на свої основні рахунки.

12 квітня ц. р. на засіданні нашої комісії представник Генеральної прокуратури повідомив, що зазначені державні кошти банк «Корн» ще не повернув. Міністр Мінчорнобиля В. Холоша не попіклувався про повернення цих коштів. Він спільно з В. Яценком, незважаючи на незаперечні докази і висновок Генеральної прокуратури та КРУ Мінфіну, продовжує на «біле» казати «чорне», запевняючи, що зазначені державні кошти перераховані комерсантам законно.

Незважаючи на грубі порушення чинного законодавства під час формування статутного фонду АКБ «Корн» за рахунок державних коштів та на висновок Національного банку за підписом заступника голови його правління В. Кравця (лист №12007/1645 від 19.12.95 р., направлений до Кабінету міністрів) про недоцільність і неприпустимість передання державних коштів і зосередження їх в одному комерційному банку для обслуговування фінансування заходів для ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, що може призвести до надзвичайно

й нерозкаяні

високого ризику зосередження коштів (про це В. Кравець повторно нагадав Кабміну 31.01.1996 р., лист №12-109/130-439), інший заступник голови правління Національного банку О. Кірєєв трохи більш як через місяць — 25 січня ц. р., зареєстрував зміни й доповнення до установчих документів АКБ «Корн». Вони пов'язані із збільшенням статутного фонду банку до 110 млрд. крб. і зі зміною назви банку на «Акціонерний банк обслуговування чорнобильської програми «Вітчизна».

На засіданні нашої комісії О. Кірєєв наївно пояснив, що під час перереєстрації банку «Корн» на «Вітчизну» він не знав (?), що до статутного фонду цього банку перераховано

державні кошти цільового призначення, і зробив це під впливом листа В. Яценка та письмового розпорядження віце-прем'єр-міністра Р. Шпека.

Лист В. Яценка і розпорядження Р. Шпека датовані одним і тим числом — 13 жовтня 1995 року. Напевне, збіг обставин. Оперативність розв'язання питання викликає захоплення!

Не бачимо крамоли в тому, щоб, можливо, частину програми ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи обслуговував комерційний банк. Але лише не за рахунок цільових бюджетних коштів, тих чималих відрахувань, що їх сплачують наші громадяни до Чорнобильського фонду, адже це пряма дорога до збагачення невеличкої групи «діловарів»— засновників банку, тих, хто має в ньому контрольний пакет акцій. А засновниками АКБ «Корн»—«Вітчизна», до речі, є вісім комерційних структур з обмеженою відповідальністю або закритого типу, які мають більш як 64 відсотки акцій статутного фонду банку. (Цікаво, а хто саме з фізичних осіб, у свою чергу, є засновниками цих комерційних структур, чи не стрінуться там знайомі нам прізвища?).

Та поставимо запитання ширше: яка була потреба за зазначених вище обставин, за часів масового ошукування держави й громадян так званими комерсантами вдаватися до послуг «Корну»—«Вітчизни» в обслуговуванні чорнобильської програми, ризикувати державними коштами і для цього ще й «тиснути» на Кабмін, Національний банк з метою сприяння розвитку цього банку? Яка потреба, коли не було особистої зацікавленості, сприяти рятуванню «Корну» (як зазначалося у засобах масової інформації цей банк «допрацювався» до 5 млрд боргу) за рахунок державних коштів, підшуковувати «ну, дуже цікавих» акціонерів, у пожежному порядку необачно перереєстровувати, змінювати назву...

***У ПОШУКАХ** відповіді на такі запитання, пояснення цинічних вчинків можновладців, котрі наживаються на обпалених чорнобильським лихом дітях і їхніх батьках, так чи інакше впираєшься у недавнє минуле — у «розум, честь і совість нашої епохи», точніше, її верховода та компартноменклатуру на місцях.*

Тих партноменклатурників, які свого часу ховали від народу страшну правду про Чорнобиль, як це, коли вірити свідкам, свого часу робив тодішній секретар Коростенського міськкому КПУ В. Яценко, а потім перефарбувалися на захисників своїх жертв. Тих, хто одним махом змінив компартійні крісла на високі посади у виконавчій і законодавчій владах, став власником СП, МП, комерцбанків і «благодійних» фондів...

Один із авторів цієї статті — А. Єрмак (підполковник СБУ, учасник ліквідації Чорнобильської аварії у травні—червні 1986 року) — живий свідок того, як у лютому 1991 року (за півроку до ГКЧП) тодішній перший секретар ЦК КПУ, народний депутат УРСР Станіслав Гуренко, виступаючи на партійно-господарському активі КДБ УРСР, поділився цілком таємною інформацією компартії. По суті, розкрив стратегію збереження партійного гаманця. З його промови випливало, що партійні, а по суті народні, гроші вкладатимуться в розгалужену мережу СП, МП банків, різних фірм. Він передбачав, що, можливо, доведеться працювати під чужим стягом, але якщо збережемо касу — збережемо й партію...

А Г. Омельченку влітку 1990 року вдалося виявити таємні постанову та інструкцію ЦК КПРС про фінансово-комерційну діяльність ЦК компартій союзних республік, обкомів і крайкомів КПРС з «відмивання» компартійних коштів у комерційних структурах. На той час (липень 1990 року) на рахунках ЦК КПРС як страховий фонд було 4,9 млрд. радянських рублів (що еквівалентно більш як 5 млрд. доларів США).

Вартість нерухомості ЦК КПРС (без урахування будинків відпочинку, санаторіїв, поліклінік, лікарень, спецмагазинів) становила більш як 8 млрд. доларів США. Слід зазначити, що загальну суму вартості основних фондів ЦК КПРС делегатам останнього (28-го) з'їзду КПРС так і не було повідомлено, попри їхні неодноразові запити з'їздові з цього питання.

Знаючи, яке багатство в руках верхівки ЦК КПРС, Г. Омельченко добивався на з'їзді виділення із компартійного бюджету 1 млрд. крб. для оздоровлення дітей, постраждалих від Чорнобильської катастрофи. Та компартійна номенклатура, яка становила цілковиту більшість делегатів з'їзду, влаштувала торги з цього приводу.

Врешті-решт змилувавшись, номенклатура кинула дітям, даруйте, як собаці кістку, 500 млн. рублів. Але чи було використано ці кошти за призначенням, встановити сьогодні майже неможливо. На з'їзді під час обговорення цього питання лунали репліки: «Що вони носяться із своїм Чорнобилем, робити їм нічого». «Скільки можна пхати в цей Чорнобиль», «Хочуть виїхати за наш рахунок, совість би мали...» («Іменем Закону», 16.04.1991р.).

Головував того дня (12.07.1990 р.) на 28-ому з'їзді КПРС «лідер» українських комуністів С. Гуренко і від нього насамперед залежало позитивне вирішення цього питання. Позицію С. Гуренка оцінюйте самі за стенограмою з'їзду: Гуренко С.: Ясно. Товариші, таким чином, мені думається, ми могли б поставитися до поправок і пропозицій Омельченка таким чином. Питання про збільшення суми на лікування дітей розглядалося з'їздом — ця поправка не прийнята. Другий раз переголосовувати, я вважаю, недоцільно. Чи є такі, хто наполягає на переголосуванні? Голоси: Немає. С. Гуренко: Немає... Поправка відхилена...».

Чи не цю лінію партії сьогодні втілює у життя перефарбована компартійна номенклатура? Чи не тому 18 квітня під час парламентських слухань з нагоди 10-річчя аварії на ЧАЕС, що транслювалися у прямому ефірі, так і не надали слово голові комісії Г. Омельченку, який мав доповісти про результати перевірки. Керівництво Верховної Ради не зважило навіть на вимоги кількох депутатських груп і фракцій. Невже боялися, що оприлюднимо ці та інші факти «крутійств» з чорнобильськими коштами, наприклад, відповідь на питання про те, чи виділяв Мінчорнобиль торік на прохання О. Мороза, Л. Кучми, П. Лазаренка мільярди карбованців на будівництво очисних споруд у Таращі, теплиць у Чернігівській області, житла на Дніпропетровщині...

На жаль, інформація про всі основні виявлені зловживання посадових осіб, нецільове використання Чорнобильського фонду не пролунала і в основній доповіді голови чорнобильської комісії В. Яценка. Невже таке могло бути, коли б він справді стільки зусиль доклав для їх виявлення?..

Не отримали ми слова і під час прийняття постанови Верховної Ради за результатами парламентських слухань, зокрема щодо зловживань і нецільового використання коштів. А ми, окрім всього іншого, хотіли запропонувати і суто практичне, наприклад, не бідкатися про те, що чорнобильські діти часто оздоровлюються у «клопівниках» (дивіться інтерв'ю у «ГУ» за 14.12.1995 р. голови парламентської чорнобильської комісії), а відмовитися усім народним депутатам від путівок у найшикарніші санаторії і будинки відпочинку на користь дітей—інвалідів Чорнобиля. Утім, такої пропозиції марно було чекати від В. Яценка, який, ставши народним депутатом, головою Комісії з питань Чорнобильської катастрофи, не пропускає нагоди скористатися безплатними (а точніше, за рахунок платників податків, у т. ч. і чорнобильців) путівками до найпрестижніших санаторіїв, отримати розкішну квартиру у престижному районі Києва, придбати за «старими» цінами автомобіль...

А щодо зловживань з чорнобильськими коштами, то наша комісія стоятиме на своєму. Вона вирішила, зокрема:

1. Матеріали перевірки направити до Генеральної прокуратури України і рекомендувати Генеральному прокуророві порушити кримінальні справи щодо посадових осіб, у діях яких є ознаки злочинів, і забезпечити повне, всебічне, об'єктивне розслідування всіх обставин справ, осіб, винних у скоєнні злочинів або інших правопорушень, незалежно від займаних посад, притягти до встановленої законом відповідальності.

Генеральній прокуратурі України хід розслідування цих справ взяти під особливий контроль.

2. Рекомендувати Президентові України Л. Кучмі і Прем'єр-міністру України Є. Марчуку розглянути питання про звільнення з займаних посад керівників міністерств, відомств, Кабінету міністрів, що допустили порушення чорнобильського та іншого чинного законодавства (зокрема, нецільове використання бюджетних коштів) та не вжили заходів для недопущення цих порушень.

Міністерству фінансів, Національному банку, Головній державній податковій інспекції, МВС, СБ, Генеральній прокуратурі України доручити провести перевірку і документальну ревізію фінансово-господарської діяльності Міністерства України у справах захисту населення від наслідків аварії на Чорнобильській АЕС та АКБ «Корн»—«Вітчизна» і використання ними валютних та інших коштів за 1994—1995 роки і чотири місяці 1996 року. Особливу увагу слід звернути на те, куди поділися 7,7 трлн. крб., незаконно вилучених з Чорнобильського фонду, і як використовувалися отримані АКБ «Корн» - «Вітчизна» кошти за період з жовтня 1995-го по квітень 1996 року.

Цим комісія не обмежилася. Перевірку цільового використання Чорнобильського фонду із залученням правоохоронних і контрольно-ревізійних органів буде продовжено. І хоч би як тяжко нам було, добиватимемося притягнення до встановленої законом відповідальності посадових осіб, незалежно від займаних посад, які зловживають службовим становищем і порушують чинне законодавство, відшкодування за їх рахунок збитків, завданих державі.

Сподіваємося на підтримку й допомогу усіх чесних і порядних громадян України, а також Президента Л. Кучми і Прем'єр-міністра Є. Марчука, яким вручено матеріали перевірки й рішення нашої комісії для вжиття відповідних заходів.

***P. S.** Коли цей матеріал уже було підготовлено до друку, стало відомо, що Всеукраїнська координаційна рада об'єднань громадян, постраждалих від Чорнобильської катастрофи винесла подяку двом авторам цієї статті, а також головному консультанту постійної Комісії з питань Чорнобильської катастрофи В. Усатенку. А Всеукраїнська конференція інвалідів Чорнобиля прийняла резолюцію з вимогою до народних депутатів України усунути В. Яценка від керівництва постійною Комісією ВР з питань Чорнобильської катастрофи. Гонорар за статтю автори просять перерахувати у Фонд «Діти Чорнобиля».*

Григорій ОМЕЛЬЧЕНКО,
голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією;
Анатолій ЄРМАК,
Микола ХОМИЧ,
члени комісії.

Пройшли 100 статей. Фініш близько

Понад 100 статей, тобто більш як половину обсягу тексту проекту Конституції, опрацьовано, заявив на брифінгу керівник Тимчасової спеціальної комісії Михайло Сирота. Олександр Лавринович спростував твердження про те, що роботу в ній залишили представники Селянської партії, що вони блокуються з комуністами і торпедують проходження статей. Навпаки: «Селянська партія продуктивно працювала в ініціативній групі, так само діє й нині у складі Тимчасової спеціальної комісії».

Щодо подання альтернативного нового проекту Конституції, то на брифінгу наголошувалося, що це проект шести членів фракції комуністів, членів Тимчасової комісії, які, коли їм було запропоновано подати його від фракції, відмовилися. Вони публічно, на засіданні Тимчасової спеціальної комісії, заперечили, що це є проект фракції комуністів.

Олександр Лавринович підкреслив, що нинішній політичний процес у суспільстві висвітлив головну проблему у зв'язку з прийняттям Конституції: це протистояння сил, котрі бажають правового функціонування незалежної Української держави, і противників такого стану України, які й намагаються загальмувати процес конституційного творення.

На запитання про проблеми, з якими стикається Тимчасова спеціальна комісія з опрацювання проекту Конституції, Михайло Сирота зазначив, що робота триває «виважено і спокійно», і висловив впевненість у позитивному результаті її діяльності. А щодо того, чого більше — політичних чи суто фахових проблем, то, на його переконання, й того, і того вистачає. Це підтвердив Володимир Стретович: на розгляд Комісії надійшло близько півтори тисячі зауважень і пропозицій, котрі необхідно розглянути. Подав свої пропозиції і Президент України Леонід Кучма. Однак про їх зміст на брифінгу не повідомляли. А щодо заяви глави Адміністрації Президента Дмитра Табачника про те, що Тимчасова комісія працюватиме до 15—16 травня, то сама Комісія вважає, що робота може бути завершена лише наприкінці травня. Найбільш скрутний і малоперспективний час безплідних дискусій вже минув, і Комісія виходить на фінішну пряму.

Світлана ПИСАРЕНКО.

Соціальний аспект

Пенсія — нагорода за трудову доблесть чи милостиня від держави?

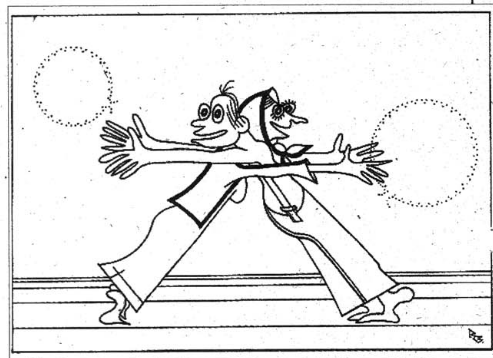
СЬОГОДНІ нелегко дати відповідь на це запитання. З одного боку, держава платить громадянинові пенсію за його трудові заслуги перед батьківщиною, тобто гроші, які він заробив своєю працею. З другого боку, соціальний захист пенсіонерів у нашій країні дуже нагадує доброчинну акцію — подайте, хто скільки зможе. Адже пенсія жителів України становить усього 68 відсотків від межі малозабезпеченості, того фізіологічного мінімуму, нижче за який вижити важко...

За словами начальника управління пенсійного забезпечення Міністерства соціального захисту населення Олени Гарячої, українське пенсійне законодавство одне з найгуманніших і найсправедливіших у світі! Пенсії в ньому передбачено на рівні 75 відсотків від середньої заробітної платні, обумовлено і низький пенсійний вік (чоловіки — 60 років, жінки — 55), існує і пільговий перелік професій, за яким майже три мільйони трударів країни пішли на заслужений відпочинок достроково. Однак, на жаль, життєві реалії вносять свої корективи навіть до найкращого закону.

Останнім часом в Україні різко змінилася демографічна ситуація: починаючи з 1991 року смертність у нас перевищує народжуваність, спостерігається старіння нації. У деяких регіонах, особливо в сільській місцевості, на одного працівника припадає троє непрацездатних громадян. Якщо ж узяти до уваги те, що зростає безробіття, скорочуються робочі місця у народногосподарському комплексі (а це веде до різкого зменшення надходжень до Пенсійного фонду), то незабаром виникне реальна проблема: працездатне населення буде не в змозі утримувати армію пенсіонерів, яка зростає.

Експерти Міжнародної організації праці дають ряд порад Україні, аби стабілізувати ринок праці і вирішити питання соціального захисту населення. Зокрема, МОП виступає за збільшення пенсійного віку до 65 років. Цим шляхом уже пішли країни Прибалтики. Однак рівень нашого життя не дозволяє скористатися цією порадою. Адже в Україні, за даними Міністерства охорони здоров'я, чоловіки, пішовши на пенсію, живуть лише 14 років, а жінки — 18.

Якщо ж звернутися до офіційних розрахунків, то однозначно приходиш до висновку, що пенсія — це не гарант соціального захисту непрацездатного населення, а швидше допомога на старість. Офіційно остання сума мінімальної пенсії у розмірі півтора мільйона карбованців була затверджена Верховною Радою України 1 березня цього року. Вона призначається громадянинові при наявності трудового стажу: для жінок — 20 років, для чоловіків — 25. Від цього цифрового нормативу залежить уся система пенсійного забезпечення, тарифів і набавок. Максимальну пенсію прирівняли до трьох мінімальних, для шахтарів — до чотирьох. Беручи до уваги складну соціально-економічну ситуацію, Кабінет міністрів України прийняв постанову, згідно з якою пенсіонерам при повному робочому стажі доплачується щомісяця матеріальна допомога в розмірі 3300 тисяч карбованців.

У Мінсоцзахисті запевнили, що з часом система пенсійного забезпечення відмовиться від тотальної зрівнялівки при визначенні пенсій. Враховуватиметься і стаж роботи, і умови праці. Але це можливо лише за стабілізації економіки, реформи оплати праці, нової системи оподаткування. А поки що принцип «від кожного за здібностями» призводить до соціальної несправедливості.

Як відомо, «роздача слонів» відбувається з копилки Пенсійного фонду. Сьогодні вона практично порожня. На 1 березня 1996 року сума боргу фондові з боку платників податків становила 71 трильйон карбованців. Як наслідок кризи неплатежів — затримка пенсій, а тим часом для багатьох співгромадян це єдина форма доходу. Не секрет, що багато підприємств ухиляються від «аліментів» до Пенсійного фонду, а заощаджені кошти пускають на власний розвиток. Парламент застеріг подібні прояви — він вніс корективи у свою ж постанову «Про порядок введення в дію Закону України «Про внесення змін та доповнень до Закону України «Про пенсійне забезпечення». Віднині, перш ніж прийти до банку за зарплатнею, бухгалтерові необхідно з кожного мільйона, нарахованого на неї, відрахувати 336 тисяч крб. (33,6 відсотка) у вигляді внесків до Пенсійного фонду. Законодавчі нововведення зобов'язують керівників підприємств зареєструватися у відповідних інстанціях платниками фонду. Інакше поточні банківські рахунки того, хто не послухався, буде закрито.

У законі «Про Державний бюджет України на 1996 рік» стаття надходжень до Пенсійного фонду — одна з найсолідніших (більш як 730 трлн. крб.). Але беручи до уваги те, що клієнтами фонду є майже 14 мільйонів пенсіонерів, то, якщо поділити цей величезний коровай між усіма, кожному дістанеться якраз по скоринці хліба...

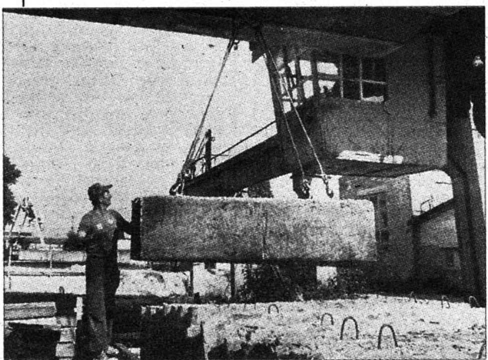
Ольга ВАУЛІНА.

У скруту заганяють боржники

Близько 30 років АТ «Броварисільбуд», що на Київщині, на чолі з директором Віктором Біленком постійно забезпечувало будівельні об'єкти найнеобхіднішим — залізобетонними металоконструкціями, блоками, бетоном тощо. Лише металоконструкцій виготовляли понад 200 тонн, але нинішній обсяг виробництва скоротився максимум до 10 тонн. Скрутне фінансове становище змусило перейти в основному на збірні конструкції — перемички, кільця, лотки для теплотрас, сходові марші для житлових будинків. Така продукція теж украй необхідна, приміром, у будівництві житла для чорнобильських переселенців у селах Корнеєвка, Борщов, боярської лікарні та броварських шкіл. Матеріалів удосталь, проблем із постачанням немає, однак замовники не поспішають розраховуватися. Не кажучи вже про дорогу металооснастку, яку необхідно закупити для потреб виробництва. Цемент, метал, пісок, щебень у завода беруть в обмін на продукцію. Проте довго на одному бартері, звісно, не протриматися. І все ж директор Віктор Біленко впевнений — настануть кращі часи.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

За листами читачів

Стаханову Феміда не указ

ВАЛЕРІЙ СТАХАНОВ — не вуглекоп, а начальник житлово-комунального управління облдержадміністрації — нещодавно встановив визначний адміністративний «рекорд»: за рішенням міського народного суду він поновив на роботі звільнених ним раніше головного інженера управління Віктора Пільгуя і директора «Рівнеоблводоканалу» Володимира Патія, але одразу обох звільнив знову — Пільгуя на третій день після наказу про поновлення, а Патія — на другий. Причому останнього звільнив, коли той перебував на лікарняному, а колеги готувалися назавтра привітати Володимира Патія з 60-річчям.

Але процитуємо дещо з листа, надісланого екс-керівниками до Рівненського корпункту «Голосу України»:

«З перших днів роботи нового начальника В. Стаханова все раптом перемінилося на гірше. Постійний високий тон, необґрунтовані звинувачення, видання наказів, що суперечать чинному законодавству, абсурдна перестановка кадрів...»

Далі йде мова про те, що головний інженер управління Віктор Пільгуй не міг змиритися з цим і виклав свої міркування керівництву облвиконкому. На критику згори Валерій Стаханов не зреагував, зате вирішив звільнити з роботи Віктора Пільгуя. Незважаючи на те, що той не мав жодного стягнення, а 1994 року був нагороджений Почесною грамотою Держжитлокомунгоспу України та ЦК профспілки. І у вересні минулого року Пільгуя з посади було врешті- решт звільнено.

Як повідомили автори листа, керівництво облвиконкому, а потім облдержадміністрації за недоліки в роботі наклало на Стаханова два адміністративні стягнення. Проте це його не зупинило, і наступною жертвою став директор облводоканалу Володимир Патій.

За що ж було звільнено Віктора Пільгуя? Цитуємо: «За одноразове грубе порушення трудових обов'язків». За що Володимира Патія? Цитуємо: «В зв'язку грубого порушення обов'язків (так в оригіналі — **С.М.**), передбачених п.5.3. б. контракту, в результаті чого підприємство понесло значні збитки». А абзацом раніше В. Стаханов констатує: «В даний час в слідчих органах знаходяться матеріали по перевірці причетності Патія В.В. до вчинення зловживання посадовим становищем».

Ось так: «причетність» не доведена, а наказ про звільнення — ось він. Хіба не відомо начальникові управління, що визнати громадянина винним може виключно суд?

Зустрівши Валерія Стаханова в облдержадміністрації, поцікавився причиною повторного звільнення вищезгаданих працівників.

— Цс-с-с! — приклав палець до губів Валерій Васильович. — Це не коридорна розмова!

Валерій Васильович так і не розкрив причину своєї таємничості. Хоча які тут можуть бути таємниці! Це швидше звичка вести діалог в односторонньому порядку.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Базарний день (на 19.05)	Ціни на основні продукти харчування на ринках України							
	Яловичина	Свинина	Сало	Яйця (десяток)	Олія	Сметана	Сир жирний	Картопля
Кіровоград	300—350	400—500	300	100	150	250	180	90
Ялта	550—600	600—700	300—350	160—180	180—200	450—500	300—350	110—120
Хмельницький	220—400	380—550	220—250	80—100	280	180—250	120—250	40—80
Київ, Лук'янівський ринок	650—700	800—900	250—300	120	160	350	350	60—80

Пам'ять

«Чорний Хрест» — оберіг полеглих

УПРОДОВЖ кількох років на Буковині діє організація, яка опікується цвинтарями та окремими похованнями вояків, полеглих на фронтах першої світової війни. Її силами впорядкували велике кладовище поблизу села Звенячин Заставнівського району, братську могилу в селі Валя-Кузьмина Глибоцького району, здійснили перепоховання останків солдатів та офіцерів, знайдених поблизу села Рідківці Новоселицького району. Крім того відновлено могили в селах Дубівці, Глиниці, Молодії, Клі-водині.

Ці добрі справи вершить на терені області «Буковинський Чорний Хрест» — філія австрійського «Чорного Хреста», відомої в Європі організації з догляду за військовими могилами. До його складу входять виключно добровольці — переважно студенти історичного факультету Чернівецького держуніверситету імені Юрія Федьковича.

Нині ентузіасти впорядковують кладовище по вулиці Зеленій у Чернівцях.

— Тут після запеклих боїв у 1914 — 1916 роках, — пояснив віце-президент "Буковинського Чорного Хреста» Володимир Заполовський, — знайшли останнє пристановище сотні вояків різних національностей. Військовий цвинтар займав півторагектарну площу. Його було як слід упорядковано, прикрашено пам'ятниками, що мали неабияку архітектурну цінність. Але радянській владі це кладовище муляло очі. Тож могили було знищено, великий пам'ятник невідомому героєві з білосніжного каменю теж по-варварськи зруйнували. З його уламків потім виготовили бордюри під пам'ятник Леніну.

Згодом тут почали ховати солдатів і офіцерів, що полягли в боях за визволення Буковини від німецько-фашистських загарбників, а також енкаведистів, які загинули в сутичках з Українською Повстанською Армією. Це було глумом з пам'яті сотень людей. Тому ми вирішили відновити історичну справедливість. Для цього довелося переконати Чернівецький міськвиконком в необхідності часткової реконструкції кладовища. Її здійснюють з великою делікатністю, аби знову не наламати дров.

Автори проекту не втручаються у цвинтарний ансамбль. Для увічнення пам'яті вояків першої світової війни вони вирішили використати символічну атрибутику, яка б нагадувала, що тут знайшли вічний спокій невинні люди, які виконували чужу волю.

А поблизу села Самушин Заставнівського району зводять величний пам'ятник воякам, що полягли в першій світовій війні під час так званого Брусилівського прориву. Нинішнього року сповнюється вісімдесят літ від цього кривавого побоїща.

Василь БАБУХ.

Чернівці.

Ювілеї

Три чверті віку твори й навчай

У травні відзначає своє 75-річчя Донецький державний технічний університет. Він же — гірничий інститут, він же — Донецький індустріальний інститут, він же — Донецький політехнічний інститут. Саме так свого часу відповідно називали перший навчальний заклад Донбасу, який за роки своєї діяльності підготував близько 100 тисяч інженерів для основних галузей промисловості.

Нині у ДонДТУ на 15 факультетах навчається близько 15 тисяч студентів із 51 спеціальності. Причому потрапити до вузу не так просто, адже на окремі спеціальності конкурс становить 8 чоловік на місце. За останні роки в університеті, який повністю акредитовано за четвертим рівнем, відкрито 15 нових спеціальностей, створено нові кафедри гуманітарного профілю, а найбільш здібні студенти навчаються за двома суміжними спеціальностями. У найстарішому донбасівському вузі вперше в Україні створено технічні факультети з викладанням спеціальних дисциплін іноземними мовами. Адже, як тут твердо переконані, без знання іноземної мови спеціаліст «німий» і нікому не потрібен на ринку праці.

Минулої осені на IV Всесвітньому конгресі з інженерної освіти за успіхи у розвитку творчих здібностей майбутніх інженерів університет удостоєно бронзової нагороди. До речі, щодо нагород, то за свою історію вуз їх отримав немало: орден Трудового Червоного Прапора, премію Ради Міністрів СРСР, дві державні премії України... А щодо нагороди у рік ювілейний, то нею, можливо, стане виплата зарплати викладачам, яку тут востаннє отримали поки що лише за січень.

Ліна КУЩ.

Донецька область.

ДОРОГА ДО САМОГО СЕБЕ

У ЛЬВІВСЬКОМУ театрі опери та балету ім. І. Франка відбулися творчі зустрічі лауреата Державної премії ім. Т. Шевченка Тараса Петриненка з шанувальниками української пісні — своєрідний духовний звіт за 25- річну творчу діяльність.

Здавалося, були всі підстави для ейфорії: море квітів, приставні стільці у великому залі, який не зміг вмістити усіх бажаючих, хоча було заплановано чотири концерти. Та з усміхненого обличчя Тараса не сходила печать гіркоти.

«Коли українському музикантові неневеливки, коли хочеться шукати гак і мотузку, треба приїхати до Львова». Такою фразою розпочався його діалог з публікою. А може, знаменитість кокетує? Та ні. Бо позаду — надто довга хресна дорога до самого себе, а попереду — нові терни...

Концерти відбулися завдяки співпраці з фірмами «Новий стиль», «Зінтеко», корпорацією «Галев», філіями банків «Аваль», «Укрінбанк».

Оскільки творчі зустрічі з львівською публікою, що передували туру по східній Україні, стали для Тараса ковтком чистого повітря, саме на її суд він виніс дві нові пісні. Назви цих пісень промовисто характеризують Тарасові шляхи: «Крик душі», «Ічкерія».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Робін Гуди в харківських лісах

Брязкіт мечів, бойові вигуки, стогони «поранених» і «вмираючих» чулися в сосновому лісі поблизу селища Соколове під Харковом.

Це члени обласного клубу «Варяг» проводили черговий фестиваль, присвячений середньовічній Англії. Учасники гри — майже 200 чоловік — брали приступом ворожі фортеці, змагалися на поєдинках і рятували прекрасних дам від лісових розбійників. Брали участь у фестивалі й гості з Києва, Запоріжжя, Бєлгорода та Ульяновська.

Обладунки, зброю гравці виготовляють самостійно, прагнучи, щоб вони були максимально схожі на історичні взірці. Високий рівень організації зводить травматизм до мінімуму. Серйозна гра вимагає грунтовної теоретичної підготовки, тому перед фестивалем його майбутні учасники вивчають літературні і наукові твори про відповідну історичну епоху.

Фото Сергія ДОЛЖЕНКА (Укрінформ).

У номер

● *Львів*

Чи не час спокутувати минулі гріхи?

Об'єднання ветеранів другої світової війни Жовківського району Львівщини звернулося до народних депутатів Верховної Ради України за підтримкою розпочатої ними акції: вимагати від Президента Росії виплати, за прикладом Німеччини, грошової компенсації всім жертвам колишнього тоталітарного режиму.

У зверненні, зокрема, йдеться, що колишні політв'язні та репресовані, котрі своєю каторжною працею створювали матеріальні блага на терені колишнього Радянського Союзу, сьогодні перебувають у скрутному матеріальному становищі. Більшість з них уже похилого віку і позбавлені елементарних умов для існування.

● *Донецьк*

Шахтарі страйкують...

В Україні продовжує страйкувати 31 шахта, повідомили кореспондентові агентства «Інтерфакс-Україна» в Міністерстві вугільної промисловості країни. З них 12 шахт страйкують у Донецькій області, 13 — у Луганській, ще 6 — в об'єднанні «Укрзахідвугілля».

Лише в Донецькій області до роботи не стали 1156 гірничих робітників очисних вибоїв. У результаті страйку не видобуто 12 600 тонн вугілля.

Причини — невиплата шахтарям заробітної платні.

... І гинуть

На шахті імені Орджонікідзе виробничого об'єднання «Макіїввугілля» внаслідок обвалу покрівлі смертельно травмовано гірничого робітника очисного вибою.

● *Сімферополь*

Згадуючи 18 травня 1944 року...

Саме цього дня із Криму було депортовано всіх, понад дві сотні тисяч, кримських татар. І зараз, 52 роки потому по всьому півострову державні прапори України, прапори АРК і національні — кримських татар — увінчані траурними стрічками. У Криму в пам'ять про цю трагедію відбувся 30-тисячний мітинг. Голова Верховної Ради Криму Євген Супрунюк, глава уряду автономії Аркадій Демиденко і представник Президента України в АРК Дмитро Степанюк поклали квіти до пам'ятних знаків жертвам депортації.

● *Хмельницький*

Радіти зарано

Серед областей центрального та західного регіонів Хмельниччина перша закінчила посіви ярих зернових культур, які нинішнього року займатимуть майже 600 тисяч гектарів. На площі 112 тисяч висіяно основну валютну культуру — цукрові буряки. Майже 150 тисяч гектарів займатиме кукурудза.

Та радіти рано — відсутність належних коштів на придбання мінеральних добрив, гербіцидів, паливно- мастильних матеріалів може призвести до значних втрат урожаю. До розв'язання цього питання обласною адміністрацією залучено всі можливі структури.

● *Луцьк*

Диво-техніка

Дев'ять днів знадобилося колективним сільськогосподарським підприємствам Луцького району, щоб засіяти 16 тисяч гектарів ранніх зернових і 5 тисяч гектарів цукрового буряку. Такій оперативності у великій мірі посприяло те, що на полях працювала нова високопродуктивна техніка виробництва Німеччини: 8 агрегатів для обробітку грунту і 18 сівалок точного висіву.

Дорогі брати!

До вас звертається родина Михайлова Андрія Анатолійовича, який пропав безвісти під час штурму міста Грозного 31 грудня 1994 р.

Просимо відгукнутися Сашка Білого, який, можливо, щось знає про загибель екіпажу БМП 684 капітана Мичка з 81- го полку.

Звертатися за адресою: Росія, 445039, Самарська область, м.Тольятті, вул.Дзержинського, 173. Телефони: (8462) 30-01-44, 30-27-13.

Спорт

Першість України. Перша ліга. 35 тур: Поліграфтехніка — ФК Львів — 2:1. Кудлай, 4, Ковтанюк, 86 — Луцишин, 66. Нафтохімік — Верес — 1:2. Фокін, 10 — Шевчук, 52, Шишов, 60. Ворскла — Хімік (Ж) — 4:2. Чуйченко, 4, 45, Ралюченко, 52, Соболь, 57 — Петров, 29, Якубовський, 69 з пенальті. Дніпро — Поділля — 3:0. Гулий, 41 і 65, Циба, 71. Динамо-2 — Явір — 2:1. Зав'ялов, 43, Самойлов, 85 — Шуршин, 54. Ратуша — Нафтовик — 0:1. Чорношвець, 36. СК Одеса — Метал іст — 2:2. Гецько, 12, Матусевич, 87 — Сахно, 21, Корнющенко, 78. Металург — Хімік (Св) — 1:1. Головін, 30 — Гасанов, 82. Скала — Кристал — 1:4. Білик, 83 з пенальті — Беззубко, 10, Агарін, 24, Кобзар, 57 і 63. Закарпаття — Буковина — 0:1. Бенько, 67.

«Кристал» іде за чемпіонським графіком

Цікава деталь: у матчах команд першої ліги дедалі рідше зустрічається рахунок 0:0. Це свідчить про гостру боротьбу за виживання. Адже коло кандидатів на «виліт» дуже широке. І вирватися з нього непросто. Щоправда, чортківському «Кристалу» під керівництвом відомого тренера Осиновського, який свого часу залишив Черкаси, де про «Дніпро» не дбає міська влада, вдалося вибратися з небезпечної зони. Але для цього «Кристалу» доводилося «викладатися» у кожному матчі та йти за чемпіонським графіком. Завдяки цим зусиллям команда не лише забезпечила собі місце під сонцем у першій лізі, а й повернула шанувальників футболу на стадіон.

У кожній грі доводиться «викладатися» і футболістам «Буковини». Особливо на виїзді, де очки даються їм нелегко. В Ужгороді влучний удар Бенька приніс лідерові перемогу. А на чолі турнірної таблиці упевнено тримається «Ворскла», в якої 81 очко. Далі команди розташувалися так: Буковина — 74, Сталь — 65, Поліграфтехніка — 60, Динамо-2 — 60, Металург — 57, Хімік (Св) — 55, Нафтовик — 51, Шахтар — 51, Кристал — 50, Нафтовик — 50, Поділля — 49, ФК Львів — 45, Хімік (Ж) — 44, Верес — 43, Явір — 41, Закарпаття — 40, СК Одеса — 36, Металіст — 33, Дніпро — 22, Ратуша — 17, Скала — 8.

Сьогодні відбудуться матчі 36 туру.

На чолі «ЦСКА-Борисфен» Віктор Чанов

Як повідомила прес-служба ФК «ЦСКА-Борисфен», з посади головного тренера команди увільнено М. Фоменка, а з посади тренера — В. Шаличева. Це рішення прийнято керівництвом клубу і набуло чинності 18 травня. Виконувачем обов'язків головного тренера команди «ЦСКА-Борисфен» до кінця нинішнього сезону призначено Віктора Чанова.

Слабкою втіхою М. Фоменку може бути повідомлення, яке надійшло з Іспанії. З посади головного тренера «Барселони» знято відомого спеціаліста Йохана Кройфа.

Ярослав СЕРГІЄНКО.

Інформація (проспект емісії) про четвертий випуск акцій

Акціонерним комерційним банком «Автокразбанк»

1. Характеристика емітента

Акціонерний комерційний банк «АВТОКРАЗБАНК»було створено у формі закритого акціонерного товариства і зареєстровано Національним банком України 7 липня 1993 року.

Згідно з рішенням загальних зборів акціонерів банку від 25 січня 1994 року (протокол №3) його перетворено на відкрите акціонерне товариство Акціонерний комерційний банк «АВТОКРАЗБАНК»і зареєстровано Національним банком України 1 грудня 1994 року.

Юридична адреса банку:

Україна, 315331, Кременчук Полтавської області, вул. Київська, 8, тел. (05366) 7-88-38, факс (05366) 7-88-38.

Діяльність банку здійснюється відповідно до Статуту та ліцензій:

— дозволу Міністерства фінансів України № 609 на проведення всіх видів операцій з цінними паперами;

— ліцензії Міністерства фінансів України № 113 на здійснення діяльності як депозитарію інвестиційного фонду чи інвестиційної компанії;

— ліцензії Фонду державного майна України № 30 на здійснення посередницької діяльності з приватизаційними паперами. АКБ «АВТОКРАЗБАНК» є членом Української асоціації комерційних банків.

Розмір Статутного фонду банку складає 121 210 740 000 крб.

Вищим органом управління банку є Загальні збори акціонерів, які вирішують всі питання діяльності банку згідно із Статутом банку. В період між Загальними зборами акціонерів функції вищого керуючого органу виконує Рада банку в межах повноважень, наданих Загальними зборами акціонерів і Статутом банку. Рада банку контролює діяльність Правління банку.

Голова Ради банку — Захаров Віктор Миколайович, генеральний директор АО «Кременчуцький автомобільний завод».

Правління банку здійснює керівництво поточною діяльністю банку і несе відповідальність за ефективність його роботи.

Голова Правління банку — Ткаченко Анатолій Федорович, має вищу освіту, за фахом інженер-економіст, загальний виробничий стаж — 30 років.

Внутрішній контроль за фінансово-господарською діяльністю банку здійснює Ревізійна комісія. Голова — Гребенюк Микола Олексійович.

АКБ «АВТОКРАЗБАНК» додержується економічних нормативів, що визначаються Національним банком України.

Зовнішній контроль за фінансово-господарською діяльністю банку здійснюють Національний банк України та аудиторська фірма «Аналітик» (ліцензія аудиторської палати України № 000030).

2. Опис ділової активності емітента

Головною метою діяльності банку є забезпечення фінансування державної програми розвитку вантажного автомобілебудування та інших галузей економіки України, забезпечення максимального прибутку акціонерам, високої фінансової стабільності та конкурентоспроможності, а також якісне задоволення потреб своїх клієнтів у різноманітних банківських послугах.

Характерна риса діяльності банку — універсальність у наданні клієнтам широкого вибору послуг.

Разом із традиційними об'єктами кредитування (підприємства машинобудівельного комплексу та акціонери) банк надав позики промисловим підприємствам, будівельним організаціям, торговим фірмам.

3. Дані про емісію акцій четвертого випуску

Рішення про проведення четвертого випуску акцій прийняте Загальними зборами акціонерів 12 березня 1996 року (протокол № 3).

Мета випуску акцій — подальше зміцнення фінансового стану банку, нарощення масштабів його діяльності, забезпечення безумовного додержання економічних нормативів.

Загальний запланований обсяг емісії становить 60 млрд. крб.

Тип акцій — прості іменні.

Кількість акцій четвертої емісії — 6 млн. штук, у тому числі простих іменних — 6 млн. штук.

Номінальна вартість однієї акції — 10000 крб.

Акціям четвертої емісії присвоюється серія В.

Акції розміщуються шляхом відкритої передплати.

Термін передплати на акції: з 5 червня до 5 грудня 1996 року. У разі перевищення або недосягнення рівня передплати, оголошеної 4 емісії, загальними зборами акціонерів затверджується фактичне розміщення акцій.

У разі відмови банку в реєстрації випуску акцій залучені кошти повертаються передплатником в строк до 10 днів.

Порядок випуску і оплати акцій

Акції випускаються у безготівковій формі. Продаж акцій юридичним і фізичним особам здійснюється установами банку «АВТОКРАЗБАНК». Оплата акцій в національній валюті України на підставі укладеного договору-заявки на придбання акцій банку «АВТОКРАЗБАНК». Після оплати повної вартості заявлених акцій і реєстрації підсумків проведення передплати в контролюючих органах власникові акцій видається свідоцтво, в якому містяться дані про емітента акціонера, кількість придбаних акцій та їхню загальну номінальну вартість, має підпис голови Правління або уповноваженої особи і печатку банку.

Відповідно до вимог Національного банку України та Державної податкової інспекції України підприємства, організації та установи можуть придбати акції за рахунок власних коштів, які знаходяться в їхньому розпорядженні після сплати податків і процентів за банківський кредит. Для цього в установу банку подаються висновки аудиторської організації про їх фінансовий стан і платоспроможність, а також «Баланс підприємства» (форма 1) та «Звіт про фінансові результати та їх використання» (форма 2) на останню дату перед купівлею акцій.

Фізичні особи, черговий внесок котрих до статутного фонду банку становить 170 млн. крб. або перевищує цю суму, подають довідку про наявність власних коштів, затверджену податковою інспекцією за місцем проживання.

Власник простих іменних акцій має право:

— брати участь в управлінні банком:

— голосу (пропорційно кількості акцій, що є його власністю) під час вирішення всіх питань, що розглядаються Загальними зборами акціонерів;

— на одержання дивідендів пропорційно вартості акцій, що є його власністю;

— на одержання частини майна банку пропорційно вартості акцій, що є його власністю, у разі ліквідації банку і пріоритету на придбання акцій додаткових випусків;

— одержувати від правління, відповідно до письмового запиту, необхідну інформацію з питань діяльності банку в межах, передбачених законодавством;

— отримувати кредит під заставу акцій банку.

Частка будь-якого з акціонерів банку у сумі акцій не повинна перевершувати 35% статутного фонду банку.

Умови розпорядження акціями

Акціонер має право здійснювати незаборонені законодавством України операції з акціями банку. Акціонер має право продавати акції третім особам лише після офіційної реєстрації результатів передплати.

Акції четвертої емісії реалізуються за вартістю, що складається, виходячи з рівня попиту—пропозиції на місцевому ринку. Передбачається, що акції будуть продаватися за ціною, яка більша за номінальну вартість.

Першочергове право придбання простих іменних акцій за номінальною вартістю належить акціонерам банку.

Порядок виплати дивідендів

Дивіденди за акціями банку виплачуються щорічно. Термін виплати та розмір дивідендів визначається Загальними зборами акціонерів. Дивіденди нараховуються пропорційно до номінальної вартості акцій залежно від терміну їх обігу, за рахунок прибутку банку, що залишається в його розпорядженні після сплати податків і розподілу згідно з нормативами.

За рішенням Загальних зборів акціонерів дивіденди можуть виплачуватися акціями, облігаціями, іншими цінними паперами як банку, так і інших емітентів.

Виплата дивідендів за акціями буде проводитися шляхом їх переведення на рахунок акціонера або в касі банку за адресою:

315331, Кременчук, вул. Київська, 8.

Фактори ризику

Під час придбання акцій інвестору слід враховувати такі фактори ризику:

непослідовність рішень державних органів щодо діяльності комерційних банків;

недосконалість законодавства щодо розвитку фондового ринку;

макроекономічна нестабільність за умов економічної реформи;

інші обставини, не передбачені в умовах соціально-економічної кризи.

Інвестор сам несе відповідальність за прийняття рішення щодо вкладення власних коштів.

Передплату акцій здійснює АКБ «АВТОКРАЗБАНК» за адресою: Кременчук Полтавської обл., вул. Київська, 8, тел.: 7-88-38, 5-98-07.

Правління банку АКБ «АВТОКРАЗБАНК».

Баланс АКБ «АВТОКРАЗБАНК» (млн. крб.)

АКТИВИ	За станом на 01.01.94 р.	За станом на 01.01.95 р.	За станом на 01.01.96 р.
1. Каса і коррахунок в НБУ:	4850	9322	17414
— в національній валюті	4850	9322	17414
— в іноземній валюті	—	—	—
2. Кореспондентські рахунки в інших банках:	—	—	—
— в національній валюті	—	—	—
— в іноземній валюті	—	—	—
3. Кредити, надані банком:			
Всього:	2088	17295	103817
у т. ч. короткострокові	2088	17295	103817
— в іноземній валюті	—	—	—
4. Міжбанківський кредит, наданий іншим банкам	900	19500	23000
5. Цінні папери, паї, акції, придбані банком	—	—	61099
6. Основні засоби та капіталовкладення банку	—	1153	5848
7. Дебітори	1454	1729	4240
8. Інші активи	891	23205	46618
9. Збитки	—	—	—
Всього активів	**10183**	**72204**	**262036**

ПАСИВИ	За станом на 01.01.94 р.	За станом на 01.01.95 р.	За станом на 01.01.96 р.
1. Статутний фонд	3965	12500	121210
2. Резервний фонд	—	410	1445
3. Інші фонди банку	229	6777	31043
4. Кореспондентські рахунки інших банків:	—	—	—
— в національній валюті	—	—	—
— в іноземній валюті	—	—	—
5. Розрахункові та поточні рахунки клієнтів у національній валюті	3136	25860	21226
6. Депозити юридичних осіб	—	—	28706
7. Внески громадян	1122	7640	8837
8. Валютні рахунки	—	—	—
9. Міжбанківський кредит, одержаний в інших банках	—	—	4500
10. Кредитори	836	—	45
11. Інші пасиви	77	152	5061
12. Прибуток	818	18865	39963
Всього пасивів	**10183**	**72204**	**262036**

Арбітражний суд Дніпропетровської області (320004, Дніпропетровськ, пр. Кірова, 1) порушив справу № 11-120/5 про банкрутство МКП ЦУВЕДЕС (324007, Кривий Ріг Дніпропетровської області, вул. К. Лібкнехта, 31, р/р 8488418 в Центральному АКБ УСБ Кривого Рога).

Претензії кредиторів суд приймає в місячний термін.

З пошти

Як ся маєш, Вікторе Україно?

ЗГІДНО з останнім виданням «Довідника телефонних номерів міста Дніпропетровська» у нашому місті три абоненти мають прізвище Україна, один — Україно, п'ятеро — Українська або Український, а ще п'ятеро — Українець. Хто ж ці люди, чиї прізвища є водночас ім'ям нашої молодої держави? Як нині живуть? Про що мріють, які плекають надії?

Навмання набираю один з номерів.

Віктор Леонтійович Україна має 53 роки, сім класів освіти, професія — водій. Спокійний, урівноважений та серйозний. Він саме грипував, але почувши, з якої причини турбую його, погодився відповісти на мої запитання.

— Моя родина? Дружина вже на пенсії, була медсестрою. Один син вчиться на останньому курсі мединституту, другий — закінчив інженерно-будівельний інститут і тепер працює в рекламному агентстві... Як живемо? Зарплата маленька, грошей не вистачає, в магазинах дорожнеча! Багато імпорту, багато чого хотілось би придбати, але — зась... Чи допомагає мені старший син? Кхе... Це я йому допомагаю!

До політики мій співрозмовник байдужий: що «праві», що «ліві», що «центристи» — йому все одно. Але вважає, що «за комуністів жилося краще».

— Тоді я міг купити майже все потрібне, а тепер?.. Наш Президент як казав? Чекайте поліпшення життя років через двадцять! Отже, мені особисто кращої долі вже не дочекатися. Хіба що синам. Головне сьогодні — щоб війни не було і щоб на столі завжди був хліб.

Якогось розпачу, розгубленості, страху перед майбутнім у нього я не помітив. Зі мною розмовляв міцний козарлюга, який знає ціну всьому в житті.

— За добру працю мають платити добрі гроші — отоді у нас усе й закрутиться, запрацює... Ставлюся до незалежної держави спокійно. Поки що вона нам нічого не дала, а як далі — побачимо.

Для таких людей, як він, довести незаперечні переваги української незалежної держави зможуть не гучні гасла та трибунні балачки політиканів, а висока зарплата, доступні трудівникам ціни, приборкана злочинність, прибрані вулиці міста. До речі, сам він родом з Полтавщини, в нашому місті оселився в 1962 році, після армії. До церкви не ходить, але жартує:

— Як припече, зразу молюся:«Господи, помилуй!»

Улюблена страва — бутерброди (звик харчуватися на ходу), улюблений напій — чай, ще — соки, різні консервації, в чому дружина — велика майстриня.

— Горілка?.. У свята — можна. Але не захоплююся.

Багато читає. Особливо після того, як зламав ногу і сидів на другій групі інвалідності. Найулюбленіші автори — Єсенін, Пушкін. Усього Тараса Шевченка перечитав, а тепер удруге перечитує «Роксолану» Павла Загребельного.

Про своє ставлення до української національної ідеї сказав так:

— Я не націоналіст. Але коли служив в армії, було у нас у частині десь із півтора десятка грузинів. І помітив я, що між собою спілкуються вони тільки грузинською. Подумав тоді: а що я, не маю права? І почав із земляками своїми в частині тільки українською розмовляти.

На прощання я попросив Віктора Леонтійовича сказати щось читачам цих рядків. Він подумав, зітхнув:

— Бажаю кожному, аби добре працював і за свою працю мав добрячу платню!

Отакі ми, українці. Працелюбні, добрі, замріяні, наполегливі і стійкі у випробуваннях, тверезі на розум, базікам не дуже віримо, за істину вважаємо лише те, що можна помацати і що гріє тіло й душу. Ми — справжні. І розуміння всього цього не дозволяє вмерти великій надії на краще майбутнє нашого багатостраждального народу в своїй незалежній державі.

Володимир КУЗЕМКО.

Дніпропетровськ.

Весна.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Юридична консультація

МЕНІ ВІДМОВЛЕНО

3 жовтня 1962 року по вересень 1964 проходив військову службу на о. Куба під час Карибської кризи. Прочитавши постанову Кабінету міністрів України від 08.02.94р. № 63, я звернувся до райвійськкомату з проханням прирівняти мене до учасників бойових дій. Та поки прийшли архівні документи, які свідчать, що я дійсно проходив службу на о. Куба, мені відмовили, спираючись на рішення сесії Верховної Ради.

Чи правомірні дії райвійськкомату?

Віталій ЯНІВСЬКИЙ.

Житомирська область.

Віталію, Ви не поодинокі. З такими запитаннями до нас звертається багато читачів. Причому багато хто з них знає свої права, як, наприклад, Ви, Віталію, але отримують відмову. Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» п. 2 ст.6 дійсно прирівнює Вас до учасників бойових дій, а Постанова Кабінету міністрів, яку Ви згадуєте, дає перелік країн, на території яких під час бойових дій брали участь наші військовослужбовці. Отже, відмовлено Вам незаконно.

Щоб мати впевненість у правильності відмови, вимагайте від службової особи, яка надала вам відповідь, письмову відмову, або, якщо вона посилається на нормативний акт, наполягайте, щоб Вам його показали.

Марина КОВАЛЬЧУК.

ДОПОМОЖІТЬ!

Ми так раділи, коли народився наш первісток! Хлопчик ріс здоровим, веселим, а ми, його батьки, були щасливими. І раптом дізналися, що нашій кровинці загрожує тяжка хвороба — дитячий церебральний параліч нижніх кінцівок. На жаль, вітчизняна медицина неспроможна зарадити нашому горю, але можуть допомогти ізраїльські спеціалісти. Та для цього потрібні колосальні кошти, а у нас їх немає. Звертаюся до всіх, хто небайдужий до людського горя: допоможіть нам, допоможіть коштами, благаю, бо нашому синові можуть зробити операцію тільки за кордоном і з вашою допомогою він може стати на ноги.

Кошти надсилайте, будь ласка, на розрахунковий рахунок у міжрайонному відділенні Укрсоцбанку міста Києва (вулиця Червоноармійська, 65) № 2711409, МФО 322056, до запитання, Оксак Олені Валеріївні. Валютний рахунок — № 101070944. Телефон — 242-12-79.

Музей бджолярства

створено в одному з приміських сіл і назвали його іменем Архипа Чернявського. Бджоляр, який уже розміняв дев'ятий десяток, охоче показував гостям експонати, що їх налічують понад три сотні, ділився секретами древнього ремесла, котрому присвятив усе своє життя. Чернявський — досить своєрідний пасічник, оскільки за головний продукт вважає не сам мед, а ліки з нього, виготовлені разом з полтавськими медиками і вченими. Остання новинка... повітря з бджолиного вулика, що ним лікують легеневі та судинні захворювання. Коли зацвітуть сади — приїздіть на пасіку до дідуся, відчуєте на собі його цілющі методи і препарати повернення до життя.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Чи все так добре там, де нас немає?

А як у них!

До чотирнадцятиденного ув'язнення засудили англійку Гер Ендрюс за те, що вона не заплатила за парковку машини. Не допомогли ніякі вмовляння. Ні те, що маленькі Марі та Бен зостануться без нагляду, ні те, що вона погано почувається. Поліцейські завезли її у відділок разом з дітьми, заповнили всі необхідні документи, взяли в неї відбитки пальців, як у справжньої злочинниці.

Працівник соціальної служби забрав дітей у дитячий притулок. Ні сльози, ні крики нещасної матері не допомогли: поліцейські повезли її в тюрму.

А почалася ця історія з дрібнички: треба було заплатити 15 фунтів стерлінгів за парковку машини, але таких грошей жінка не мала. На неї було накладено штраф, який вона тим паче не могла заплатити. Тоді сума зросла до 400 доларів. Справа набирала серйозного обороту. І, як часто буває в таких випадках, бідолашна відразу втратила все, що у неї було: будинок пограбували і все розламали, їй з дітьми довелося перебратися до іншої квартири.

Британські журналісти підрахували, що досить тривала судова процедура по справі Ендрюс коштувала 200—300 фунтів, її утримання в тюрмі обійшлося казні в 1000 фунтів стерлінгів. Турбота про дітей за час ув'язнення матері теж полегшила казну на 600 фунтів.

Іншу жінку, котра одна, без чоловіка, ростила шестеро дітей, оштрафували на 20 фунтів стерлінгів за те, що син прогулював школу. Штраф вона не сплатила і в результаті її посадили за грати на сім днів, хоч владі й довелося взяти на цей час на утримання малолітніх дітей.

«Известия».

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.
Видавець — Президія Верховної Ради України.
252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 344936.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311090.